Poštnina plačana v gotovini.
Leto LXIX. Št. 196 Ljubljana, petek 28. avgusta 1936 Cena Din 1.-

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvzemši nedelje in praznika. — Inserati do 80 petit vrst à Din 2, do 100 vrst à Din 2.50, od 100 do 300 vrst à Din 3, večji inserati petit vrsta Din 4.-. Popust po dogovoru, inseratni davek posebej. — »Slovenski Narod« velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.-, za inozemstvo Din 25.- Rokopisi se ne vračajo

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO LJUBLJANA, Knaflijeva ulica štev. 5. Telefon: 31-22, 31-23, 31-24, 31-25 in 31-26

Podružnice: MARIBOR Strossmayerjeva 3b — NOVO MESTO, Ljubljanska c. telefon št. 26. — CELJE: celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65; podružnica uprave: Kocenova ulica 2, telefon št. 190. — JESENICE: Ob kolodvoru 101

Poštna hranilnica v Ljubljani št. 10.351.

Nova politika Japonske:

Japonska išče sporazum z Rusijo

Japonska vlada je po dolgem posvetovanju izdelala obširen program o nacionalno-politični obnovi države

TOKIO, 28. avgusta. b. Po več ko petmesečnih posvetovanjih je japonska vlada končno sprejela obširen program svojega dela, čegar sedem točk naj bi tvorilo »nacionalno politične smernice za izvedbo popolne državne obnove«. Poedine točke tega zanimivega programa se glase:

1. Organizacija močne armade na suhem, na morju in v zraku kot osnovna točka nacionalne politike;

2. uvedba enotne narodne vzgoje na japonski nacionalni podlagi;

3. reforma davčnega sistema;

4. povečanje socialno zaščitne zakonodaje v korist podeželskega prebivalstva ter državna pomoč vsem malim ljudem, kmetom, ribičem in obrtnikom;

5. državna podpora industriji in trgovini, pri čemer naj bi bila posebna skrb posvečena lastni obskrbi z oljem, petrolejem, železom, jeklom in volno;

6. podpiranje izseljevanja ljudi in izvoza kapitala v Mandžukuo;

7. poenostavljenje državne uprave.

V zvezi s tem novim vladnim programom, posebno pa še v zvezi z imenovanjem Šigemica za novega japonskega poslanika v Moskvi, ki je že dosegel pristanek sovjetskih oblasti na svoje imenovanje, so nastale v tukajšnjih krogih tudi govorice o verjetni *izpremembi japonske zunanje politike*

Agencija »Domei« doznava iz uradnih virov, da bo glavna naloga novega japonskega poslanika v Moskvi, postaviti odnošaje med Japonsko in Sovjetsko unijo na povsem novo podlago. Ta vest dobiva tem večji pomen v zvezi s sporedno akcijo novega japonskega poslanika na Kitajskem, Kavagoa, ki je prav te dni stopil v stik z generalom Čangkajšekom, da bi se sporazumela glede popolne preusmeritve dosedanjih japonsko-kitajskih odnošajev Po vsem tem ni izključeno, da se razvoj na Daljnem vzhodu zaokrene v čisto novo smer, ki bi v precejšnji meri razpršila sedanje oblake medsebojnega nezaupanja in postavila pogoje za novo razmerje sil.

Odkritja o nemški propagandi v Maroku

Kako si hoče Nemčija pridobiti zaupanje prebivalstva v severni Afriki

London, 28. avgusta. b. Diplomatski urednik »Manchester Guardiana« objavlja nova odkritja o nemški propagandi v španskem Maroku in v severni Afriki sploh. *Po njegovih informacijah je policija v Barceloni dobila v roke nov sveženj dokumentov, ki se nanašajo na nemško propagando v Afriki in nemške upe glede nekaterih afriških ozemelj. Med drugim piše:*

Nova nacistična središča in pomožne postojanke (Stützpunkte, Ortsgruppen) so bile ustanovljene v *Ceuti, Tetuanu, Larachu* in drugih mestih. Kakor v Španiji, tako so nacisti organizirali tudi v Maroku posebno službo v lukah, ki naj služi za tihotapstvo ter politično, vojaško in gospodarsko vohunstvo. Vsa poročila in vsa nacistična korespondenca se je doslej naslavljala na pisarno Joachima v. Ribbentropa v Berlinu To je pisarna znanega »urada Hess« (Ministerium Hess), ki je osrednja organizacija narodne socialistične stranke.

Med dokumenti, ki jim je prišla na sled barcelonska policija, piše diplomatski urednik »Manchester Guardina«, je tudi pismo z dne 27. julija 1936, naslovljeno na pisarno v. Ribbentropa »v zaupno skrb grofa Dürckheima«. To pismo pošilja urad za zunanjo trgovino narodne socialistične stranke in služi za ovoj večjega števila poročil o Maroku, *izmed kateruih se eno nanaša na francoski pas, drugo pa na prihod hemških parnikov v francoski Maroko. Dokument vsebuje podroben opis splošnega položaja v Maroku in omenja, da je razpoloženje domačega prebivalstva zelo naklonjeno Nemčiji.* Dokument sugerira proti kovu zaupanje v bodočnost, ki bo »doba Führerja«. Nemčija ne bo, pravi poročilo, stopala v Maroku po stopinjah Francije, ki hujska eno pleme proti drugemu temveč bo z vsem domačim prebivalstvom, zlasti pa z Berberi, navezala najprisrčnejše odnošaje. Glede židov, ki se v Maroku obnašajo, kakor da bi bili njegovi gospodarji«, pa želi, naj bi se gonja proti njim doma še podvojila. Samo s tem, zaključuje nemško poročilo, si bomo lahko pridobili zaupanje muslimanskega prebivalstva v Maroku. Nemčiji bo tedaj v severni Afriki pot odprta.

Nemško-italijanski protiboljševiški blok

Pariz, 28. avgusta. d. »Matin« poroča iz Rima: Nemški tajni emisarji, ki so pričeli pred 14 dnevi pogajanja o zaključitvi nemško-italijanskega pakta proti boljševizmu, so po kratkem odmoru zopet obnovili svoja prizadevanja. Gre za pooblaščence zunanjepolitičnega urada narodne socialistične stranke, ki so stopili v pismene stike z italijansko fašistično stranko. Narodni socialisti utemeljujejo potrebo osnovanja nemškoitalijanske protiboljševiške fronte s španskimi dogodki in dozdevno boljševiško nevarnostjo v Franciji.

Vodilne osebnosti italijanske fašistične stranke so baje nemške emisarje in njihovo pobudo sprejele zelo rezervirano in z nezaupanjem.

Poraz upornikov na Mallorci

Po celodnevni bitki so se morali uporniki umakniti več kilometrov

Barcelona, 28. avgusta. AA. Poveljnik vladnih čet na otoku Molloroi poroča, da je včerajšnja bitka z uporniki trajala od 5. zjutraj do 7. zvečer. Uporniki so se močno branili, vendar so se morali umakniti za nekaj kilometrov, kar pa je doseglo vladno letalstvo. V nekem strelskem jarku so našli več trupel, ujetih pa je bilo tudi 7 upornikov. Vsi jetniki pravijo, da je bilo pobito veliko število upornih častnikov in da so čete upornikov demoralizirane. Več vojakov so uporniške oblasti dale postreliti. Četa, ki se je hotela predati vladi, je bila decimirana Jetniki so tudi povedali, da je v Palmi na Mallorci izbruhnila splošna stavka.

Boji na jugu

Gibraltar, 28. avgusta. w. Na morskih obalah, kjer divja državljanska vojna, se opaža ojačeno delovanje na obeh straneh. Pri tem je eni in drugi stranki uspelo odvzeti nasprotniku nekaj manjših ladij, ki so prevažale municijo in orožje. Vladna križarka »Miguel Cervantes« je zopet bombardirala Algeciras. Vladna letala so v eredo obstreljevala tudi nekatere dele mesta Cadiza. Pet bomb je padlo tudi na delavski okraj. Vojne ladje upornikov, ki so zasidrane v Cadizu, so močno streljale na vladna letala, ki jim je uspelo, da so nepoškodovana odletela v severo-vzhodni smeri.

Kako je v Barceloni

Barcelona, 28. avgusta. AA. Odkar so v Barceloni zmagali levičarji, vladata povsod po Kataloniji red in mir. Zgodila se je samo ta izprememba, da se sedaj prebivalstvo čisto drugače oblači. **Ženske ne nosijo več klobukov, pa tudi moški so brez klobukov** in brez ovratnic. Namestu čevljev nosijo povsod moški in ženske navadne sandale. Nekateri sindikati so že protestirali proti tej enostranski nošnji, češ, da škoduje produkciji nekaterih predmetov, kar bo gotovo povzročilo še večjo brezposelnost.

Katalonska vlada demantira vesti, da je krožil ob katalonski obali nek uporniški parnik. Izjavlja tudi, da ni okoli Barcelone nobenih min, ki bi lahko ovirale promet trgovskih ladij. Zato ni nobenega razloga, da bi morale potniške družbe izpremeniti svoj vozni red ali pa povišati zavarovalne premije.

Upor v Maroku?

Hendaye, 28. avgusta. b. Po zanesljivih informacijah iz španskega Maroka se dozna-va, da se domačini v Maroku povsod upirajo uporniškim četam. Iz Cordobe prihajajo poročila, da so arabske čete pobile večino svojih oficirjev in nato prestopile na vladno stran.

7000 ljudi pred ljudskimi sodišči

Madrid, 28. avgusta. b. Pred španskimi ljudskimi sodišči je trenutno okoli 7000 ljudi, ki so obdolženi upora proti vladi. Obsodbe se izvajajo v skupinah po 24 oseb.

Blasco Ibanez pobegnil

Rim, 28. avgusta. b. Semkaj je prispel znani vodja španske republikanske stranke in lastnik republikanskega lista »Pueblo«, **Blasco Ibanez,** sin znanega španskega pisatelja, ki se mu je posrečilo zbežati iz Valencije. Izjavil je, da je bil navzlic svojemu republikanskemu prepričanju v nevarnosti da ga madridske oblasti aretirajo. V Španiji, v kolikor je v rokah madridske vlade, je danes prostora samo za komuniste. Mesto Valencija je v oblasti sovjeta, v katerem ima besedo 12 komunistov in trije socialisti.

Velik požar pri Tarifi

Tanger, 28. avgusta. AA. Snoči je bilo jasno opaziti ogromni požar, ki je izbruhnil na španski obali pri Tarifi, torej v kraju, ki je v rokah upornikov. Menijo, da je eksplodiralo skladišče bencina in petroleja.

Spopadi na španskem parniku v Franciji

Pariz, 28. avgusta. b. Španski novinar **Mollinodo,** ki se mu je posrečilo zbežati s parnika »Christobal Colon«, ki se nahaja v luki St. Nazaire, pripoveduje, da gospodari na parniku sovjet po ruskem vzoru, ki je vse civilne potnike, ki ne simpatizirajo ž njim, pozaprl v kabinah. Med sprtima strankama prihaja do neprestanih sporov in celo dejanskih spopadov, v katere pa francoske oblasti ne morejo poseči, ker uživa španski parnik eksteritorijalne pravice.

Zadržan francoski parnik

Pariz, 28. avgusta, w. Komunistični pristaniški delavci, ki so odklonili v pristanišču Bordeaux, da bi natovorili francosko ladjo »Belles Islesc« s tovorom, med katerim so bili tudi topovi, ker so menili, da niso določeni za argentinsko vlado, temveč za špansko vojaštvo, so dosegli, da je parnik odpustil svojo posadko in ne bo odplul. 350 potnikov, ki so že več dni čakali na odhod, bo moralo sedaj z drugim parnikom odpotovati v Južno Afriko.

Ameriška zahteva v Madridu

Washington, 28 avgusta AA. Vlada Zedinjenih držav je poslala španski vladi v Madridu noto, v kateri pravi, da bodo ameriške ladje posečale vse luke, katere imajo v rokah uporniki, dokler španska vlada ne bo izvedla efektivne blokade teh luk.

Portugalska prepovedala izvoz orožja

Lizbona, 28. avgusta. AA. Portugalska vlada je podpisala prepoved izvoza orožja v Španijo. Prepoved je stopila takoj v veljavo, bo pa takoj preklicana, če bi katerakoli država prelomila obveznost pogodbe o nevtralnosti in če bi se kje zbirali prostovoljci za odhod v Španijo.

Tudi Turčija nevtralna

Ankara, 28. avgusta. b. Turški zunanji minister je sporočil francoskemu poslaniku v Ankari, da pristopa tudi Turčija k francoskemu predlogu o nevtralnosti v španski državljanski vojni.

Irski prostovoljci

London, 28. avgusta. AA. Doslej se je pozivu generala O'Duffija odzvalo 5.000 oseb, ki hočejo oditi na pomoč španskim upornikom kot prostovoljci.

Bivši španski prestolonaslednik resno bolan

New York, 28. avgusta. AA. Zdravstveno stanje grofa Cavadonge, bivšega španskega prestolonaslednika je zopet zelo resno. Snoči je bila izvršena transfuzija krvi.

Kupujte domače blago!

Najmočnejša vojska v Evropi

Francoski podpolkovnik o moči ruske vojske

Pariz, 28. avgusta. r. Podpolkovnik Magne je objavil v »Petit Journalu« obširen članek o moči sovjetske vojske. Magne prihaja do zaključka, da je rdeča armada efektivno najmočnejša v Evropi. Rusija ima sedaj pod orožjem 1,300.000 vojakov, poleg tega pa 10 milijonov dobro izvežbanih rezervistov. Rusija ima najmanj 4500 letal in prav toliko tankov. Znano je, da gradi ogromna letala, ki lahko prenašajo cele čete. Nedvomno je pripravila tudi velike zaloge streljiva in drugega vojnega materijala. Rusija bi šla v vojno do zob oborožena in opremljena tako, kakor zahteva efektivna moč njene vojske. Nihče tudi ne more dvomiti o industrijski sposobnosti Rusije. Poleg tega ima bogate zaloge sirovin, ki so v prvi vrsti potrebne v vojni. Bilo bi otročje, zaključuje Magne svoj članek, če bi kdo dvomil o veliki vojaški moči Sovjetske unije.

Moskovski demanti

Moskva, 28. avgusta. r. Uradni sovjetski krogi odločno zavračajo namenoma razširjene vesti svetovnega tiska o bojevitem govoru Stalina in njegovih najožjih sotrudnikov na polju narodne obrambe, češ, da se ni treba prav nič čuditi tem dobro izmišljenim lažem, ker gre za veliko protikomunistično ofenzivo. Ne samo, da ni bilo nobenega govora najvišjih sovjetskih dostojanstvenikov po radiu, temveč Stalin sploh še nikoli ni govoril po radiu.

Kar se tiče vzpodbujanja sovjetskega proletarijata, o katerem se govori v svetovnem tisku, izjavljajo merodajni sovjetski krogi, da je ta nova obtožba čisto odveč in smešna. Sovjetski delavec ima za kaj boriti se in braniti svojo prvo proletarsko državo, kjer se počuti popolnega gospodarja. Zato je povsem odveč vlivati mu hrabrost potom raznih govorov in izmišljenih fraz.

Rusija bo naprošena za pojasnila

Pariz, 28. avgusta. w. »Le Journal« javlja da je francoska vlada v četrtek po diplomatskem potu obširno razpravljala z angleško vlado o položaju v Evropi in uvedbi dveletne vojaške službe v Nemčiji. Da se odstrani vznemirjenje, do katerega je prišlo v raznih državah zaradi podaljšanja vojaške službene dobe, se bo pozvala Sovjetska Rusija, naj sporoči vzroke, zaradi katerih je znižala starostno dobo za nastop aktivne vojaške službe.

Trocki odpotoval iz Norveške

Oslo, 28. avgusta. AA. Govori se, da je Trocki zapustil Norveško, ne ve se pa, kam je odpotoval.

Ruski ataše v Londonu aretiran v Moskvi

London, 28. avgusta. AA. »Daily Express« objavlja vest, da je bil sovjetski vojni ataše pri ruskem poslaništvu v Londonu pozvan v Moskvo, kjer ga je tamkajšnja tajna policija aretirala in zaprla.

Švica uvaja obmejne straže

Graditev varnostnih naprav na meji

Bern, 28. avgusta b. V Švici se že nekaj časa bavijo z mislijo o ustanovitvi stalne obmejne straže. Zvezni vojaški oddelek je sedaj sklenil uvesti obmejne straže na vseh obmejnih trdnjavah in drugih varnostnih napravah, ki jih je Švica že začela postavljati, ki pa še niso povsod izgotovljene. Obmejne straže, ki bodo stalne, se bodo rekrutirale za sedaj le iz vrst prostovoljcev in bodo za to službo prišli v poštev le najboljši možje. Trajanje te prostovoljne vojaške službe še ni določeno. Listi poudarjajo, da so ti preventivni varnostni ukrepi Švice neznatni v primeri s strahovitim in naglim oboroževanjem drugih držav, vendar pa izražajo upanje, da bodo tudi te neznatne obmejne čete zmogle vsaj doslej svoje težke naloge, dokler ne bo tudi Švica uvedla stalne armade, ki postaja zanjo čim dalje večja nujnost.

Pomirjenje v Palestini

Konec arabske stavke

Jeruzalem, 28. avgusta. w. Posredovalni predlog, ki ga je sestavil Nuri Said paša in ki so ga včeraj arabski voditelji v Palestini v načelu sprejeli, vsebuje razna zagotovila arabskih držav, tako Iraka, Transjordanije in arabskega kralja Ibn Sauda, da bodo podpirale zahteve Arabcev v Palestini in da bodo zahtevale izpolnitev gotovih mandatnih obljub vlade v korist Arabcev. Vest o koncu delavske stavke, ki se pričakuje za jutri, je bila sprejeta v vsej Palestini z zadovoljstvom. Židovski listi niso zadovoljni ter izjavljajo, da bo angleška vlada po vsej priliki prepovedala priseljevanje ter tako kapitulirala pred nasilnimi zahtevami Arabcev.

Rooseveltova mirovna pobuda

Chicago, 28 avgusta. AA. Predsednik Roosevelt je na svojem agitacijskem potovanju prišel v Chicago. Novinarji so ga vprašali, ali je resnična vest, da misli sklicati konferenco vladarjev za mir. Roosevelt ni te vesti niti potrdil niti zanikal.

Tokio, 28. avgusta. AA. V tukajšnjem zunanjem ministrstvu so izjavili, da uradno ničesar ne vedo o nameri predsednika Roosevelta o sklicanju svetovne mirovne konference in da so to novico zvedeli šele iz časopisja. Vest o tej nameri predsednika Roosevelta so v japonskih diplomatskih krogih ugodno sprejeli, ker mislijo, da bi ta konferenca pripomogla Japonski k rešitvi iz sedanje politične osamljenosti. Nasprotno se japonski vojaški in pomorski krogi neugodno izražajo o tem načrtu.

Zadovoljstvo v Egiptu

Kairo, 28. avgusta. AA. Egiptska vlada je objavila snoči, da se bo dan 26. avgust poslej slavil kot narodni praznik v spomin podpisa pogodbe med Anglijo in Egiptom.

London, 28. avgusta. AA. »Morning post« komentira sklenitev angleško-egiptske pogodbe in pravi: Če je res, kar vemo doslej o tej pogodbi, dobimo vtis, da smo z njo žrtvovali več zelo stvarnih koristi zaradi nekaterih dokaj sumljivih dobičkov. Začudilo bi nas, če bi nekateri izmed mnogoštevilnih britanskih podpisnikov te pogodbe, ki so včeraj sedeli za zeleno mizo v lokarnski dvorani zunanjega ministrstva, ne imeli sličnega vtisa in če jih ne bi zaskrbela bodočnost države.

Odtok francoskega zlata

Pariz, 28. avgusta. w. Bilanca Francoske banke za čas od 14. do 21. avgusta izkazuje zopet odtok zlata za 173 milijonov frankov. Večji del tega zlata je odšel v New York. Zaloga zlata znaša sedaj 54.674 milijonov. Zaloga deviz se je v isti dobi zmanjšala na 7.7 milijarde.

Nov abesinski napad na Addis Abebo

Rim, 28. avgusta. AA. Agencija Stefani poroča: Skupina 250 abesinskih razbojnikov se je včeraj popoldne skušala približati Adis Abebi, bila je pa naglo odbita od oddelka eritrejskih vojakov. Razbojniki so bili skoraj vsi pobiti, na italijanski strani pa je bilo ubitih 15 askarov, ranjenih pa okoli 30 vojakov.

Kralj diamantov umrl

London, 28. avgusta. d. V Johannisburgu je umrl v 74. letu starosti diamantni kralj Južne Afrike sir Thomas Cullinan, predsednik prvega diamantnega rudnika v Transvaalu in lastnik slovitega poldrug funt težkega diamanta z imenom »Cullinan«

Cullinan, ki je bil rojen v Queenstownu v Kaplandu, je tik po južnoafriški vojni za prosil v bližini Pretorije nekega farmarja, naj mu dovoli iskati na njegovem posestvu diamante. Farmar je to odklonil, pač pa je ponudil Cullinanu svojo farmo v nakup. Culinan si je nato izposodil pri prijateljih 55.000 funtov ter je farmo kupil, že po dveh letih pa je imel čistega dobička 750.000 funtov. Sloviti Cullinanov diamant so našli povsem slučajno ter ga je neki paznik izkopal iz zemlje znožem. Iz tega diamanta so izbrusili briljantov v vrednosti 1 milijon funtov.

Borzna poročila.

INOZEMSKE BORZE

Curih, 28, avgusta. Beograd 7. — Pariz 20.20, London 15.43, New York 306.75, Bruselj 51.7750, Milan 24.15, Amsterdam 208.2750, Berlin 123.30, Dunaj 57. — Praga 12.68, Varšava 57.70, Bukarešta 2.50,

Volitve v Zbornico za TOI

v Ljubljani so razpisane za 29. novembra

Ljubljana, 28. avgusta.

Minister za trgovino in industrijo Vrbanić je z odlokom od 22. avgusta razpisal v smislu čl. 41 uredbe o volitvi svetnikov Zbornice za TOI, volitve v Zbornico za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani za 29. novembra. Volili bodo v nedeljo in ne bo na ta dan nikakršnih volitev v kako drugo javno zastopstvo. V zvezi s tem odlokom je minister za trgovino in industrijo določil naslednjo razdelitev volilnih okrožij:

Industrijski odsek se razdeli na dve volilni okrožji, v katerih se skupno izvoli 16 članov in 16 namestnikov. Prvo volilno okrožje je sedež zbornice, torej **mesto Ljubljana, ki voli 4 člane in 4 namestnike.** Drugo volilno okrožje je **ozemlje dravske banovine brez ljubljanskega mesta ter voli 12 članov in 12 namestnikov.**

Trgovinski odsek se razdeli na dve volilni okrožji, v katerem se skupno izvoli 16 članov in 16 namestnikov. Prvo volilno okrožje je zopet **Ljubljana sama, ki voli 2 člana in 2 namestnika.** Drugo volilno okrožje je **ozemlje dravske banovine brez Ljubljane in voli 14 članov in 14 namestnikov.**

Obrtni odsek je razdeljen na 19 volilnih okrožij in voli skupno 20 članov in 20 namestnikov. Prvo volilno okrožje je Ljubljana, **ki voli 2 člana in 2 namestnika.** Na ostalem ozemlju dravske banovine, ki se deli na 18 volilnih okrožij, v katerem se izvoli po 1 član in po 1 namestnik, so naslednja volilna okrožja:

2. vol. okrožje okraja Radovljica in Škofja Loka, 3. okraj Kranj, 4. okraj Ljubljana - okolica, 5 okraja Kamnik in Litija, 6 okraja Logatec in Kočevje, 7 okraja Novo mesto in Črnomelj, 8. okraj Krško, 9. okraj Brežice, 10. okraja Laško in Šmarje, 11. okraj Celje z mestom Celje, 12 okraja Gornji grad in Slovenjgradec, 13 okraja Sl. Konjice in Dravograd, 14 okraj Maribor levi breg in mesto Maribor, 15. okraj Maribor desni breg, 16. okraj Ptuj z mestom Ptuj, 17. okraj Ljutomer, 18. okraj Murska Sobota, 19. okraj Dolnja Lendava.

Gostinski odsek je razdeljen na 2 volilni okrožji in voli 10 članov in 10 namestnikov. Prvo volilno okrožje je **mesto Ljubljana, ki voli 2 člana in 2 namestnika.** Drugo volilno okrožje je **ozemlje dravske banovine brez mesta Ljubljane in voli 8 članov in 8 namestnikov.**

Glede na določbe čl. 5 uredbe o volitvah svetnikov v Zbornico za TOI je trgovinski minister za volilno okrožje Ljubljano določil obvezno pripadnost kandidatov k naslednjim strokam: 1) **industrijski odsek:** industrija za predelovanje lesa, opekarska, tiskarska in premogovna industrija; 2) **trgovinski odsek:** trgovina z deželnimi pridelki in mala trgovina; 3) **obrtni odsek:** gradbena stroka in živilska stroka; 4) **gostinski odsek:** restavracijska in hotelirska stroka. Za področja izven zborničnega sedeža ni predpisana obvezna razdelitev mandatov po strokah.

Volilni odbor

Glede na čl. 11 ministrske uredbe o volitvi svetnikov trgovinskih, industrijskih in obrtniških zbornic z dne 21. avgusta 1935 je določil g. ban dr. Marko Natlačen naslednji glavni volilni odbor za volitve v Zbornico za TOI dne 29. novembra:

predsednik glavnega volilnega odbora Šink Fran, banski sekretar v Ljubljani, namestnik Tovornik Jakob, banovinski sekretar v Ljubljani.

člani: kot predstavnik industrijskega odseka dr. **Božič Mirko**, član upravnega sveta tvrdke »Saturnus« d. d. za industrijo pločevinastih izdelkov, Ljubljana - Moste, namestnik dr. Dermastija Josip, predsednik upravnega sveta »Store« d. d. tovarna zavaes, Ljubljana Zapuže:

predstavnik trgovinskega odseka Lukič Zvonimir lastnik modne in konfekcijske trgovine v Ljubljani, namestnik Sfiligoj Anton, trgovec s pisarniškimi potrebščinami v Ljubljani:

predstavnik obrtnega odseka Martinčič Avgust, ključavničarski mojster v Ljubljani, namestnik **Perčinlič Franc**, elektrotehnični podjetnik v Ljubljani:

predstavnik gostinskega odseka Škerlep Janko, ravnatelj Grand - hotela »Union« v Ljubljani, namestnik Rozman Franc, gostilničar v Ljubljani:

delovodja Traven Janko, konceptni uradnik za TOI v Ljubljani, namestnik pa dr. Koce Jure, tajnik Zbornice za TOI v Ljubljani.

Razstava „Za naš les“

bo na letošnjem jesenskem velesejmu posebno velika privlačnost

Ljubljana, 28. avgusta.

Skoraj tretjina vse površine kraljevine Jugoslavije je pokrita z gozdom, a dravska banovina je v tem pogledu še mnogo bogatejša, saj ima blizu polovice svoje površine porasle z gozdovi. Naravno, da je bila v teh krajih industrija z lesom zelo močno razvita in je pomenila glavno oporo kmetu ter največji dohodek obrti in kupčiji. Zato je najbolj Slovenija občutila, ko so jele cene lesa padati in pomenilo je za ves narod pravo katastrofo, ko je po uvedbi in izvajanju sankcij izgubil zaslužek večji del kmečkega prebivalstva, ki si je z delom v gozdovih in z vožnjami lajšalo težke razmere povojne gospodarske krize. Samo ob sebi je torej umevno, da se je z vso vehemenco pojavila zahteva po najizdatnejši propagandi za uporabo domačega lesa v državi sami. Kar smo dosedaj lesa eksportirali v surovem stanju, moramo skušati predelati doma, predvsem pa moramo stremeti za tem, da bomo polprodukte, ki smo jih goslej izvažali, predelali sami, da ne bomo uvažali v svojo največjo gospodarsko škodo tujih izdelkov, zakaj najširše plasti kmečkega ljudstva so že skrajno obubožane, pravtako je pa zaradi najhujše krize lesne industrije z vso silo prizadeto vse narodno gospodarstvo države, predvsem pa dravske banovine. Takorekoč sami od sebe so se strnili strokovnjaki dravske banovine in vsi prizadeti faktorji ter pod predsedstvom dvornega svetnika ing. Josipa Rustie pripravili vsestransko obdelano in v resnici ogromno razstavo z geslom »Naš les« na jesenskem ljubljanskem velesejmu.

Pokroviteljstvo jesenskega ljubljanskega velesejma je blagovolil sprejeti Nj. Vel. kralj Peter II., a častnemu predsedstvu lesne razstave predseduje predsednik kraljevske vlade dr. Milan Stojadinović. Vsedržavna lesna razstava, ki bo trajala na ljubljanskem velesejmu od 1. do 13. septembra t. l., ima predvsem splošni oddelek pod predsedstvom dvornega svetnika ing. Josipa Rustie. V splošnem oddelku bo zbrana statistika o gozdovih za vso državo, podrobno pa za dravsko banovino, obenem pa tudi seveda razprostranjenost gozdov in posameznih vrst dreves, predvsem pa podatki o produkciji ter o porabi in uporabi lesa ter izdelkov doma in o neporabljenih množinah lesa, končno pa bo nazorno orisana tudi naša lesna trgovina in izvoz lesa.

V drugih oddelkih bomo spoznali produkcijo lesa od panja do konzuma, nadalje produkcijo in uporabo drv, oglja, lubja, črešlovine, smolarenje in tudi uporabo raznih ostankov, predvsem pa seveda vso našo žagarsko industrijo in pa različne sortimente po trgovskih uzancah, kjer bomo videli tudi najrazličnejše dobre in slabe lastnosti lesa ter sredstva za njegovo konserviranje in varstvo.

V velikih paviljonih J, E, M in N bodo specielne razstave, razen tega bodo pa pod milim nebom postavljena razna dvigala, žičnice, odri, hišice za letovanje, posebno pozornost pa bo med meščanstvom vzbujala kopa, kjer bodo obiskovalci spoznali življenje naših oglarjev, obenem pa tudi prerez kope.

Najbolj pa lahko konzum našega lesa povečamo v stavbarstvu in zato je tudi temu oddelku posvečenega največ truda in prostora. Razen dobrih in slabih lastnosti lesa bodo obiskovalci velesejma spoznali tudi bolezni in škodljivce lesa ter sredstva za njih zatiranje, v prvi vrsti pa seveda zaščito pred vlago, kako les konserviramo in izoliramo pred vplivi vode, pravtako pa tudi pred nevarnostjo ognja. Videli bomo najrazličnejše konstrukcije, kjer je les pri zidanju potreben za toplotno in zvočno izolacijo, naposled se bomo pa prepričali, da imajo stavbe iz lesa prav mnogo prednosti pred zidanimi, zlasti pa to, da so znatno cenejše. Samo po sebi je umevno, da bo razstavljeno tudi najrazličnejše gradivo iz lesa, kakor na pr. heraklit, insulit, ksilolit, SM plošče itd. Kakor vsako gradivo, zahteva les svoje posebne konstrukcije in zato imajo lesene stavbe tudi svoj tipičen slog in tipične oblike. Na slikah in modelih bomo spoznali vse nosilne, viseče in ležeče konstrukcije, ki jih uporabljamo v stavbarstvu. Za marsikoga bo pa pomenila razstava pravo odkritje, saj bodo v tem oddelku razstavljeni tudi načrti in modeli konstruktivnih elementov stanovanjskih hiš in drugih stavb iz lesa, pravtako pa seveda tudi načrti in modeli hiš, lop delavskih hišic, Weekendov, društvenih, higienskih in planinskih domov, koč in hotelov, nadalje paviljoni za bolnice, šole, sirotišnice, cerkve, mostovi in sploh vse, kar lahko sami zgradimo iz lesa, ki nam ga radodarno daje naša domovina in ga tako spretno znajo obdelovati naše roke. Kmetovalec se bo na modelu naučil, kakšna naj bo vzorna kmečka domačija, kakšna planšarija v planinah in viničarija v vinskih goricah, kako naj gradi kozolce, hleve, skednje, svinjake in uljnjake. Gospodarstveniki bodo imeli priliko spoznati najsmotrnejše stavbe in naprave za gozdarstvo, pravtako pa tudi industrijske stavbe in razne naprave. Preverili se bomo tudi, da je les najcenejše gradivo za zemeljska dela, vodne zgradbe, mostove, a tudi za transportne naprave ter za ceste same. Inozemstvo, ki uvaža les, nam dokazuje, da je naš les konkurenčno gradivo, zato pa tudi mi moramo svoje gradbeno politiko usmeriti na pot večje porabe lesa za stavbe in naprave.

Kar se cest tiče, bomo na razstavi spoznali najnovejši način poceni tlakovanja, namreč gradnjo lesenih cest, ki je patentirana v Nemčiji. Kmet je že davno tlakoval dvorišča in hleve z lesenimi odpadki, a tudi Ljubljana je že v 40 letih minulega stoletja imela nekaj cest in ulic tlakovanih z impregnirano hrastovino. In oče Bleiweis je že tedaj prerokoval iz te mnogo obetajoče novotarije največje koristi slovenskemu kmetu. Učinkovita propaganda razstave naj pred skoraj 100 leti izrečene njegove besede tudi izpolni!

Ni ga človeka, ki bi si ne želel lastne hišice, in prav na razstavi si jo bo res lahko izbral po svojih željah. Obenem bo pa tudi spoznal, da je lesena hišica znatno cenejša kakor so betonske ali železobetonske stavbe, ki se za nas zaradi toplotne in zvočne izolacije sploh predrage. Pomislimo samo, da pri gradnji betonskih ali železobetonskih mostov porabimo samo za opaže in podpore več lesa nego bi ga rabili za nov lesen most. Kako trajni so pa predvsem pokriti leseni mostovi, ki smo jih nekdaj imeli po vsem Loškem gospostvu in jih sedaj spet uvajamo, nam pa dokazujejo po pet in tudi po več stoletij stari mostovi v Nemčiji. S tlakovanjem podeželskih cest bi pa znatno dvignili porabo lesa in bi bilo tlakovanje z lesom tudi najcenejše, saj gradivo raste ob cestah in bi bilo takorekoč zastonj. Glede uporabe lesa v stavbarstvu pa moramo izpopolniti edino še kemično industrijo, da bo producirala dovolj impregniranega lesa.

S ponosom bomo na razstavi industrijskih in obrtnih izdelkov iz lesa ugotovili svoj razmah in napredek, saj že toliko produciramo na tem polju in v taki kvaliteti, da smo že skoraj neodvisni od uvoza, na drugi strani pa že uspešno konkuriramo z inozemstvom. V prvi vrsti velja to za pohištveno mizarstvo, ki bo imelo svojo veliko razstavo najboljših izdelkov za vse potrebe življenja. Poleg oprem za stanovanja bodo razstavljene na tej razstavi tudi oprema za pisarne, trgovine, kavarne, kino, hotele in tudi za cerkve, pravtako pa oprema raznih prometnih sredstev, kakor kabin na ladjah in avionih in spalnih ter jedilnih železniških vozov. Tudi obrt za ogrodja prometnih sredstev, železniških mostov in karoserije avtomobilov, avionov, pravtako pa tudi brodograditeljstvo je pri nas precej razvito. Na drugi strani imamo tudi že močno razvito izdelavo raznih šolskih potrebščin. Furnirje smo pred kratkim še uvažali, dandanes pa že popolnoma krijemo potrebo, a kar se embalažnega blaga tiče, že tudi konkuriramo s tujo industrijo raznih zabojev. Tudi upognjeno pohištvo, predvsem pa stole že izvažamo. Osamosvojili smo se precej tudi pri izdelovanju telovadnega orodja in sportnih predmetov, razen tega pa krijemo potrebe z izdelovanjem strugarskih izdelkov, lesnih čvekov, gumbov, palic, pip, podpetnikov, bičevnikov in podobnega drobnega blaga. Za slepo ceno smo doslej prodajali svoj izvrstni rezonančni les v inozemstvo in smo šele pred kratkim dobili na Tehnični srednji šoli v Ljubljani tudi posebno šolo za izdelovanje glasbil, da jih nam ne bo več treba uvažati. Razstava bo tako bogata, da bo na njej razstavljeno prav vse, kar izdelujemo iz lesa, in tudi, kaj bi še lahko izdelovali.

Pa tudi naš kmet ima v sedanjih težkih časih prav izdaten priboljšek v domači bišni obrti, saj ribniška suha roba ne slovi samo po vsej državi, temveč daleč čez njene meje, a naši zobotrebci gredo po vsem svetu. Na veliko v Selniški dolini izdelujejo sodčke, po drugih krajih spet pletarske izdelke, a bohinjske Gorjuše so že od nekdaj znane vsem slovenskim tobakarjem po čudovito vloženih čedrah in vivčkih, ki jih lahko prištevamo že k umetnostni obrti, kakor tudi razne izdelke naši šol. Pri tem pa ne smemo pozabiti naših rezbarjev in podobarjev ter kiparjev, ki jim je od nekdaj les najpripravnejši in najcenejši material.

Da pa brez znanosti ni napredka, nam pa dokaže spet tudi ta razstava z bogatim oddelkom, kjer bomo občudovali najnovejše izsledke kemije. Poučili se bomo lahko, kako les nastane, in občudovali bomo, kaj vse lahko izdelamo iz lesa, ki ga imamo povsod v obilici. Za pepel in pridobivanje pepelike ve pač vsakdo in morda tudi še za celulozo, ki bomo spoznali tudi njeno pridobivanje in uporabo za najraznovrstnejše predmete. Nadalje pa pomislimo na špirit, oksalno kislino iz žaganja, parafin, kreozot in celo na sladkor, nadalje imamo v tem oddelku terepntin in kolofonijo, lesni kis, sivo apno, ocetno kislino in aceton, metilni alkohol, lake in firneže, črešlovino, pravtako tudi umetno svilo (viskoza) ter papir in lepenko. Univ. prof dr. Rebek Mario nam bo vse to pokazal in razložil tako razumljivo, kakor zna le znanstvenik, ki smatra za glavno nalogo korist narodu.

Od nekdaj je pri nas kmečki gospodar kaj veljal le tedaj, če je bil tudi lastnik gozda in lesa. Gozdna plast mu je bila opora ob času težav in nesreč, še bolj pa garancija za srečno bodočnost potomstva. Kadar mu je bilo treba šteti doto, je stopil s sekiro v les, in kadar si je zgovarjal miren kot za starost, je dal zapisati v pismo toliko in toliko dreves iz gozda. Naš kmečki gospodar, ki je temelj vse države, je poznal veljavo in ceno lesa za svoj obstoj, zato naj nas pa vsedržavna lesna razstava nauči te veljave desa in pa spoštovanja do zakladov, ki jih imamo v neprecenljivih množinah svojega lesa in pa tolikih možnostih, kako ta les s pridom uporabimo za domače potrebe in si tako spet ustvarimo lepše čase!

Nevaren vlomilec pod ključem

Ljubljana, 28. avgusta.

Slednjič se je vendarle vjel, namreč Jože Kučko, nevaren in podjeten vlomilec, ki se je klatil križem dežele. Že vse poletje so se trudili po deželi orožniki, po mestih pa stražniki in detektivi, da ga spravijo na varno. Včeraj se je naenkrat pojavil na Starem trgu v Ljubljani držeč pod pazduho par ženskih črnih čevljev. Opazil ga je stražnik, ki se mu je mladi postopač zazdel sumljiv. Brž je stopil k njemu ga tudi že spoznal in ga aretiral.

Kučko, ki je doma iz Mirne peči na Dolenjskem ter je star šele 21 let, ima na vesti celo kopico vlomov in tatvin na deželi kakor v mestu. Ovadbe so prihajale od povsod, s Štajerskega, iz Notranjske in Gorenjske, da celo iz Hrvatske. Iskali so ga povsod pa se je slednjič skril v okolico Ljubljane, kamor je povedel s seboj še svojega tatinskega tovariša, brezposelnega delavca Stanka Gornika iz Škrljevega pri Sv. Rupertu. Da se nista dolgočasila, sta snela nekje mlado deklino, ki jima je delala v gozdu nad Laniščem pri Škofljici družbo in ki sta jo puščala »doma«, pod zeleno smreko, kadar sta odhajala na vlomilske posle v spodaj ležeče vasi. V zadnjem času sta Kučko ter Gornik obiskala hišo posestnika Janeza Potokarja v Lanišču, seveda v času, ko je bila vsa družina na polju. Odnesla sta celo zalogo moške in ženske obleke, veliko perila in več dragocenosti, kakor zlato uro, nekaj verižic, več parov zlatih uhanov in po vrh še nekaj stotakov. Nato sta vlomila v hišo posestnika Franca Deparja in odnesla več prstanov in nekaj gotovine. V Lampičevi gostilni na Škofljici sta se založila s slivovko in jestvinami ter polakala še nekaj drobiža. Pri posestnici Frančiški Strgarjevi v Zalogu sta zadavila 4 kokoši, ki so jih spekli na ciganski način v gozdu.

Nad Laniščem sta se Kučko ter Gornik s prijateljico skrivala več tednov, nato pa sta odšla na Vič, kjer sta našla zavetje v hiši št. 37, kjer so vsi prepočevali pod streho. Pred dnevi pa je bil Gornik nepreviden in ga je že blizu Brezovice zgrabil orožnik. Ženska je neznano kam pobegnila. Kučko se je pa sedaj pojavil v mestu, kjer ga je zadela enaka usoda, kakor njegovega tovariša. Zdaj sedita oba v zaporih nočeta pa izdati imena svoje prijateljice.

Zanemarjen spomenik

Trbovlje, 26. avgusta.

Spomenik padlim Trboveljčanom na trgu v Trbovljah v sedanjem stanju pač ne dela časti ne kraju in tudi ne prebivalstvu. Spomenik je redka umetnina, ki bi bil, izpopolnjen in olepšan po osnutku univ. prof. dr. Vurnika, lahko v ponos naši dolini. Letos ob koncu oktobra bo 10 let, ko je bil slavnostno odkrit. Slehernemu Trboveljčanu, pa tudi prebivalstvu sosednih revirjev in drugih krajev, ki so se udeležili odkritja, bo še v spominu ta dan, ko so bile okrog novega spomenika zbrane množice ljudstva, kakršnih jih rudarske Trbovlje še niso videle. Od tedaj je minilo 10 let. Spomenik pa je vedno bolj zapuščen in zanemarjen. Edino ob Vseh svetih zabrle na njem svečice svojcev padlih borcev, ki zasujejo prostor okrog spomenika s cvetjem in venci. Potem pa je zopet vse pozabljeno. Na spomeniku ostanejo obilni ostanki parafina in ostale nesnage, ki jo vroče poletno solnce razkroji, da se razliva po lepem, dragocenem kraškem marmorju, ki je, kakor bi bil polit s kako smrdljivo obcestno brozgo. Ali res ni nikogar, ki bi čutil vsaj nekoliko pietete do naših padlih tovarišev, da bi skrbel za čistost in snago spomenika, ki naj bi bil tudi še našim potomcem živ opomin, kako strašno gorje je vojna. Koliko truda, koliko žrtev so doprinesli oni tovariši, ki so ta spomenik svojim tovarišem postavili. Spomenik so postavili, pa jim je zmanjkalo sredstev, da bi postavili ograjo okrog spomenika, v notranjosti nasadili zelenja in ga sploh v podrobnosti izpopolnili v smislu načrta zasnovatelja. Kasneje je bilo organizaciji, ki je spomenik zgradila, delovanje onemogočeno, tako da spomenik ni mogla docela dovršiti.

Ali bi se spomenik letos ob 10-letnici ne dal skromno urediti? Ne bilo bi treba mnogo sredstev. Nekaj betonskih stebričev in starih verig za ograjo, pozlatitev železnega ogrodja, da ne bo rjavelo, vklesanje 10 žrtev, ki še niso vklesana na spomeniku ter nasaditev cvetlic in lepotičnega grmičevja v notranjosti ograje, ter popolno osnaženje spomenika, ki bi potem ne bil mrtev kamen, marveč živ propovednik miru in ljubezni med ljudstvom. — Morda bi to hvaležno nalogo hotela prevzeti tukajšnja skupina Zveze bojevnikov, ki je pravzaprav naslednica one organizacije, ki je pred 10 leti ta spomenik postavila. — Svojci padlih Trboveljčanov in vojni tovariši, pa tudi ostalo prebivalstvo ji bo hvaležno.

Razstava „Domača preproga“

Ljubljana, 28. avgusta

Splošno žensko društvo, ki že več let prireja tečaje za tkanje preprog, vozlanih po perzijskih vzorcih, priredi na jesenskem velesejmu zlasti za naše ženstvo zanimivo razstavo **»Domača preproga«.**

Namen te razstave je pokazati novejšo vrsto domače ali hišne obrti, ki se ji posveti lahko vsaka žena vsaj v toliko, da si napravi lepe in trpežne preproge za svoj dom. Dasi bodo na razstavi tudi preproge iz inozemske volne, — kar bo natančno označeno, — hočejo razstavljalke predvsem pokazati in opozoriti, kako zelo je napredovala izdelava domače volne v kakovosti in barvi.

Doma na statvah tkane preproge so večinoma posnete po starih perzijskih predlogah. Marsikatera naših žen se je sama trudila, da je risbo posnela po kakem starem, dragocenem komadu. Pri tem delu pa večkrat pomagajo tudi možje in sinovi. Statve so se tekom let izboljšale in pocenile, tako da je tudi mani imovitim gospodinjam nabava omogočena. Zato spadajo v marsikateri hiši k ostalemu pohištvu tudi statve za tkanje preprog in drugih ročnih izdelkov.

Kako zelo se širi ta prelepa hišna obrt, nam priča dejstvo, da imamo v Ljubljani tudi že »Klub preprogarice«, ki se shaja navadno tedensko po enkrat. Razume se, da se na teh sestankih plete pogovor večinoma le okoli še nepoznanih vzorcev, o novih odtenkih in o boljši kvaliteti volne in svile, o pranju preprog, ki ga oskrbujejo brezplačno v Skoplju, o vozlih in zopet voznih, ki delajo preprogo tem imenitnejšo in dragocenejšo, čim drobnejši so, t. j., čim več jih je v eni vrsti, i. t. d.

Zanimanje za razstavo Domača preproga je zato prav veliko; saj se udeleži razstave s svojimi izdelki ženstvo iz Ljubljane in z dežele.

SOKOL

Razvitje sokolskega prapora v Šiški

Vse Sokole in prijatelje ter pripadnike sokolstva obveščamo, da bo 6. septembra v Šiški slavnostno razvitje novega sokolskega prapora, že popreje in sicer v dneh od 1. do 6. septembra pa bodo razne sokolske prireditve. Spored prireditev: 1. septembra ob 20.30 bo v dvorani Sokolskega doma telovadna akademija. Dne 2. septembra ob 16. na letnem telovadišču meddruštvene tekme v odbojki. Dne 3. septembra ob 16. na telovadišču meddruštvene lahkoatletske tekme naraščaja in članstva. Zvečer ob 20.30 prosvetna akademija v dvorani Sokolskega doma. Naslednji dan 4. septembra bo ob 20.30 po Šiški baklada s podoknico kumici prapora s. Miri Lajovčevi in kumu br. Mirku Stepiču. Dne 5. septembra na predvečer kraljevega rojstnega dne se vrši baklada vsega ljubljanskega sokolstva. Dne 6. septembra bo ob 6. budnica po Šiški, ob 7. skušnje za javni nastop, ob 11. slavnostno razvitje novega prapora, po razvitju povorka sokolstva in sokolskih gostov po šiškanskih ulicah. Popoldne od 15. do 16. koncert sokolske godbe na telovadišču, ob 16. javni telovadni nastop.

Vabimo tudi vsa ostala sokolstvu naklonjena društva, da se udeleže in sodelujejo pri slavju. Sodelovanje večjih skupin naših narodnih noš bo zelo dobrodošlo. Na dan 6. septembra k razvitju prapora vabimo vse iskrene naše prijatelje v Šiško, kjer boste dobrodošli in bratsko sprejeti. Zdravo!

*

Sokol Ljubljana — Vič ponovno vabi svoje članstvo na izlet v Koprivnik pri Kočevju v nedeljo 30. avgusta. Ker je na razpolago še nekaj sedežev na avtobusu, naj se reflektanta takoj prijavijo pri br. Maksu Rozmanu, Tržaška cesta 38 (poleg tovarne Golob) ali pa drevi ob 19. v pisarni Sokolskega doma na Viču. Cena vožnji tja in nazaj samo 25 Din. Bratje in sestre, udeležite se tega pomembnega izleta v velikem številu. — Nadalje obvešča uprava, da bo v ponedeljek 31. avgusta ob 20. strogo obvezen članski sestanek, na katerem se bo obravnavala proslava kraljevega rojstnega dne. Pričakujemo polnoštevilne in zanesljive udeležbe. Zdravo! Uprava.

Beležnica

KOLEDAR

Danes: Petek, 28. avgusta Katoličani Avguštin, šk.

DANAŠNJE PRIREDITVE

Kino Matica: Zaprto.
Kino Ideal: Gospodična — gospa.
Kino Union: Tajinstveni potnik.
Kino Sloga: Zaprto do 31. t. m.
Kino Šiška: Zaprto do sobote.
Kino Moste: Vihar nad Afriko.

DEŽURNE LEKARNE

Danes: Bakarčič, Sv. Jakoba trg 9, Ramor, Miklošičeva ul. 20 Gartus, Moste, Zaloška cesta.

SPORT

Proslava kolesarskega društva „Zarje“

V nedeljo je kolesarsko društvo »Zarja«, ki mu od svojega obstoja sem načeluje priznani in najstarejši aktivni kolesarski borec g. Plankar, imelo svoj proslavni dan, združen z juniorsko in glavno dirko iz Zg. Kašlja čez Domžale na Vransko in obratno (70 km, oziroma 100). Seveda si je prireditelj za ta svoj dan obetal lepšega vremena, ki bi gotovo privabil tako k dirkam, kakor k veselici veliko več udeležencev, kakor pa jih je sicer, saj je vso prejšnjo noč in ves dopoldan padalo kot na akord ter tako onemogočilo in razmehčalo ceste, da se je marsikateri dirkač skujal in smo zato na startu videli le pičlo število mlajših in starejših kolesarjev. Jasno je bilo, da bodo tu triumfirali odpornejši atleti, ki so vajeni vsakim vremenskim neprilikam in ki imajo kolikor toliko trpežnejša kolesa, kar se je ob koncu tudi izkazalo. Start dirkaških skupin je bil okrog 11. in fantje so ne glede na težko progo odbežali kot po suhem in prašnem terenu. Nič jih ni oviralo, ne dež, ne blato, ne lužne kotanje pod kolesi. Gartner in mariborski Rozman sta si na vse kriplje prizadevala, da se od sovozačev Kavčiča in Hambergerja odtrgata, kar jima je po dolgi borbi res tudi uspelo, in se mora pripisati to njihovemu rednemu treningu. Fanta se, posebno Gartner počutita na »Diamantovih« kolesih kakor prerojena. Brzina, ki sta jo ta dva kolesarja prevozila v nedeljski mokri in težki stokilometrski dirki znaša okrog 33 km na uro, za kar zaslužita toplo pohvalo.

Od juniorske skupine, ki se je je udeležil tudi kolesarski ljubitelj Sl. Lampe iz Novega mesta, se je najbolj izkazal mladi Gregorič iz Domžal, ki je svoje sovozače pustil za seboj kar za pet minut. Sledila sta mu prej mnogo obetajoči Premk, Lampe in pa mali, a vztrajni Grabner. Povprečna brzina te skupine sicer ni bila visoka, a za mlade dirkače dovolj. Po dirkah, posebno proti večeru, se je razvila prijetna sportna zabava, ki se je zategnila pozno v noč.

★

— **Plavalne tekme v Dubrovniku.** V sredo zvečer so se nadaljevale in zaključile v Dubrovniku plavalne tekme in waterpolo tekme med klubi Ljubljane, Zagreba in Dubrovnika. Ilirija je zmagala na 200 m prosto juniorji, 50 m prosto juniorke, 100 m prsno juniorji 3x100 m juniorji in 4x50 m juniorke, dočim je bil na 100 m hrbtno juniorke prvi Dubrovniški »Jug«. Waterpoolo tekma med Jugom in zagrebškim klubom se je končala s 4 : 0, med Jugom in Ilirijo pa 6 : 1. Ilirija je sicer podlegla, vendar se je pa pokazalo, da ima zelo dobre igrače in disciplinirano moštvo.

— **Japonci že govore o olimpijadi v Tokiu.** Japonski zastopnik v mednarodnem olimpijskem odboru je pred odhodom iz Berlina izjavil, da so Japonci navdušeni, ker jim je mednarodni olimpijski odbor izkazal zaupanje s tem, da bo pribodnja olimpijada prirejena v Tokiu. Vse japonske sportne organizacije so se že lotile priprav, da bo olimpiada dobro organizirana. Japonska bo nudila udeležencem čim večje vozne in druge olajšave in se že pogaja z upravo transibirske železnice in velikimi parobrodnimi družbami zaradi prevoza potnikov. Potni stroški do Japonske in nazaj bi znašali iz Evrope v našem denarju okoli 13.000 Din.

— **Kolesarsko društvo »Sava« v Ljubljani priredi v nedeljo dne 4 oktobra medklubske kolesarske dirke ob vsakem vremenu na progi Ljubljana—Novo mesto in obratno. Točen razpis sledi.**

Pri zdravniku

Zdravnik: Nobenega alkohola, nobenih cigaret, v gledališče ne smete na ples tudi ne.

— Kaj naj počnem, gospod doktor?

— Štedite, da boste lahko poravnali moj zadnji račun.

DNEVNE VESTI

— **Problem kmečkih dolgov.** Danes se je sestal v Han Pijesku odbor ministrov za ureditev kmečkih dolgov. Med člani vlade je skoraj že dosežen načelen sporazum o ureditvi tega vprašanja. Danes ne bo storjen definitiven sklep o ureditvi kmečkih dolgov. To vprašanje bo razdeljeno baje razdeljeno v vprašanje kmečkih dolgov pri bankah, pri zadruga in zasebnikih. Tudi bo imenovan poseben strokovni odbor, ki mu bo poverjeno proučevanje vprašanja kmečkih dolgov v vseh treh delih. Ta odbor bo sestavil končni predlog o ureditvi kmečkih dolgov.

— **Narodna banka daje na razpolago kovan denar.** Ker je jelo povsod primanjkovati kovanega denarja, obvešča Narodna banka vse denarne zavode, davčne uprave, občine, pošte, večje hotele in podjetja, da jim pošlje na zahtevo brez vsakega plačila stroškov pošiljatev kovanega denarja toliko, kolikor pokože v njeni centrali ali podružnicah papirnatega denarja, bodisi neposredno proti gotovini ali preko Poštne hranilnice ali kakorkoli. Narodna banka obenem obavlja da bo od vseh teh ustanov in tvrdk vsak čas sprejemala nazaj kovan denar in ga zamenjavala z bankovci, če bi jim kovan denar ne bil več potreben. Narodna banka prosi denarne zavode in omenjene ustanove, naj ji pomagajo k pravilni razdelitvi kovanega denarja po vsej državi.

— **Velik izlet Francozov po Jugoslaviji.** Od 30. avgusta do 6. septembra priredi »Putnik« preko svojega zastopstva v Franciji velik izlet Francozov z avtobusi od Bleda preko Ljubljane, Zagreba, Banja luke, Jajca, Sarajeva, Mostarja in Cetinja v Dubrovnik.

KINO MOSTE

Danes ob 20.30 in jutri, v soboto, ob 20.30, v nedeljo ob 17., 19. in 21. uri ter v ponedeljek ob 20.30

SENZACIJA NAD SENZACIJO

Vihar nad Afriko

Film je v stilu »BENGALIJA«.
Dopolnilo: Žurnal in novi »POPAJ«.

Cene: Din 3.50, 4.50, 5.50 in 6.50

— **Štipendist češkoslovaške vlade.** Z odlokom prosvetnega ministra je izbran za štipendista češkoslovaške vlade diplomirani filozof iz Ljubljane Cene Logar.

— **Vozne olajšave za udeležence šumarskega kongresa.** Prometni minister je dovolil udeležencem kongresa Jugoslovenskega šumarskega udruženja vozne olajšave in sicer četrtinsko voznino članom udruženja, ki so državni uradniki, vsem drugim pa polovično voznino. Vozne olajšave veljajo od 1. do vštetega 10. septembra za vse razrede in vse vlake, razen ekspresnih. Poleg tega je dovoljena vozna olajšava za posel jesenskega ljubljanskega velesejma.

— **Poroka.** V soboto 22. t. m. sta se poročila v Velesovem znani industrijalec g. Peter **Hribar** in hčerka načelnika kraljevske banske uprave g. ing. Viktorja Skaberneta, Špelca Skabernetova. Obilo sreče!

— **Nagrajena pismena naloga o miru.** Glavni odbor društva Rdečega križa je razpisal lani ob proslavi dneva miru nagrade za pismene naloge o miru, njegovih pogojih in blagodatih. Med nagrajenci je tudi Ferdinand Reniškar iz I. letnika državne tekstilne šole v Kranju, ki je dobil 100 Din nagrade.

— **800 let star most** imajo na Nemškem še vedno je trden, čeprav je ves lesen, ker je pač pokrit, kakor so bili nekdaj pokriti vsi leseni mostovi v škofjeloškem okraju. Na velesejemski razstavi »Za naš les« bomo videli fotografije enih mostov, ki so še ohranjeni v Poljanski dolini, poleg njih pa tudi modele najrazličnejših lesenih mostov, kakršnih spet gradimo vedno več. Samo poglejte, ali ni imeniten novi pokriti leseni most na Savi pod Litijo! Morda prav na tem mostu srčamo pamet in spoznanje, da samo za lesene opaže betonskih in železobetonskih mostov porabimo več lesa, nego če bi še tako trden nov most graditi iz lesa.

— **Obrtnike in njihove družine je treba zaščititi.** Obrtniška zbornica v Zagrebu se je obrnila na policijsko upravo, na bana in na notranjega ministra s prošnjo, naj oblasti zaščitijo obrtnike, njihove člane in njihovo imovino pred delavskimi pokreti. Zadnje čase se delavski pokreti, zlasti v gradbenih strokah množe in pri tem so prizadeti interesi obrtnikov. V spomenici na bana prosi obrtniška zbornica, naj bi po svojih podrejenih organih deloval na to, da bi se delavske zahteve omilile na naravni okvir gospodarskega in socialnega zboljšanja, ne pa zavzemale oblike diktata, celo tam, kjer je mogoče jim ustreči.

— **Vile in svinjaki — čudni sosedje.** Res ne spadajo skupaj, toda to nas ne bo motilo na velesejemski razstavi »Za naš les«, kjer bo polno hišic, vil, kozolcev, mostov, mlinov, čebelnjakov, planšarij, planinskih hotelov in tudi svinjakov ter drugih gospodarskih in industrijskih poslopij. Vse te za meščana ali za kmeta potrebne stavbe bodo pa majčkene in tako mične, da bodo otroci še dolgo sanjali o teh, za veliko in malo poučnih igračah. In prav ti mali, v vseh podrobnostih natančni modeli najraznovrstnejših lesenih stavb naj nas spametujejo, da se spet oklenemo lesa, ki je z njim tako blagoslovljena naša domovina.

— **Izletniki v planine Bosne in Hercegovine** odpotujejo iz Ljubljane v dveh skupinah in sicer prva skupina v petek dne 4. septembra, druga skupina pa v soboto dne 5. septembra, vsakokrat z brzovlakom ob 20. uri. Izletnikom v skupini najmanj 10 oseb je odobren 75% popust, posameznikom 50% popust pri voznih cenah na državnih železnicah in parobrodu. Ugodnosti znižane voznine veljajo od 1. do 20. septembra. Vsak posetnik se more udeležiti kongresa Zveze planinskih društev dne 6. septembra v Sarajevu ob 15. uri v mestni posvetovalnici, kjer prejme potrdilo, ki je potrebno za ugodnosti na povratku. Prijave za skupine sprejema pisarna SPD v Ljubljani, kjer prejmete tudi ostale informacije in prospekte.

— **5.000 Din vredna smreka.** Sanje ali pa laž — bo zdihnil kmet pri tej trditvi, ker prehudo občuti, da dandanes les skoraj nič ni vreden. Toda na velesejemski razstavi »Za naš les« bomo lahko natanko spoznali, da res za eno samo smreko dobimo to neverjetno vsoto, če jo obdelamo za resonančen les, ki iz njega izdelujejo razno vrtna glasbila. Smrekov hlod razžagajo na pol metra dolge čoke, te pa spet v radialni smeri proti sredini na 30 desk, debelih po 5 cm. Tako dobe do 300 desk, a dobrih je gotovo 200 do 250 kosov. Take deščice se prodajajo po Din 20.— in tako doti prodajalec za smreko 4.000 do 5.000 Din.

— **Jan Kiepura je začel svojo karijero v Zagrebu.** V Zagreb je prispel brat znanega poljskega tenorista Ladis Kiepura z znano italijansko koncertno pevko Mario Fiorenze, s katero priredita drevi koncert. Njegov brat Jan je pred desetimi leti začel svojo slavno karijero s koncertom v Zagrebu, kjer je imel izredno velik uspeh in to mu je odprlo pot do slave.

— **Zavarovalnice premišljujejo,** kaj bo, ker se na velesejemski razstavi »Za naš les« naučimo, kako les lahko obvarujemo pred ognjem, hkratu pa tam tudi spoznamo, kako les ohranimo pred vlago in mrčesom, da postanejo lesene stavbe tako trajne kakor zidane.

— **Reorganizacija zavoda za pospeševanje zunanje trgovine odgodena.** Po informacijah z mirodajnega mesta je reorganizacija zavoda za pospeševanje trgovine v trgovinskem ministrstvu zaenkrat odgodena. Ekonomsko finančni odbor ministrov je predlagal uredbo o reorganizaciji in ker čakajo vlado bolj pereči gospodarski problemi, je bila reorganizacija odgodena.

— **Mednarodni kongres geometrov.** V ponedeljek 31. t. m. se prične v Beogradu kongres geometrov, ki bo trajal do 5. septembra. Kongres bo pod pokrovitljstvom finančnega ministra g. Dušana Letice. Iz inozemstva je prijavljenih 37 udeležencev, samih odličnih javnih delavcev. Zastopane bodo Anglija, Belgija, Danska, Francija, Italija, Poljška, Švedska, Rumunija, Švica in Čehoslovaška.

— **Bata namerava otvoriti nove prodajalnice.** Osiješka trgovska zbornica je razpravljala v sredo na seji o dopisu banske uprave savske banovine, ki se je obrnila na zbornico, naj pove svoje mnenje o vlogi tvrdke Bate v Borovu, ki hoče ustanoviti šest novih vrst prodajaln. Iz njene vloge je razvidno da hoče izpremeniti svoje podružnice v samostojne trgovine ki bi imele enake dolžnosti in pravice kakor vse druge trgovine.

— **Veleindustrijec Opel v Dalmaciji.** V Sibenik je prispela v sredo zvečer prva nemška jahta pod hitlerjevsko zastavo. Jahta se imenuje »Troll« in je last znanega tovarnarja avtomobilov Opela. Z njo potuje Opel sam s soprogo in nečakom Dopoldne je odplula jahta proti Splitu.

— **Abiturienti I. drž. gimnazije v Ljubljani,** letnika 1908 in 1909 in njihovi bivši sošolci se snidemo v smislu lanskega ljubljanskega dogovora prijateljsko dne 6. in 7. septembra v restavraciji »Evropi« v Celju. Zberemo se v soboto 6. septembra po 16. popoldne v restavraciji »Evropi« v Celju. Kdor bo zadržan, naj pa pride vsaj v nedeljo istega do 10. dopoldne, ker nato odrinemo po sporazumu kamorkoli v okolico. Z gotovostjo pričakujemo tudi one, ki so žal lani izostali. Na veselo svidenje! Celjski sošolci

— **Na državni meščanski šoli v Škofji Loki** bo vpisovanje 1., 2. in 3. septembra. V prvi razred se sprejemajo dekleta in dečki, ki so dosegli v četrtem ali višjem razredu vsaj dober uspeh. Navodila za vpisovanje in izpite so na oglasni deski v šolski veži.

— **Avtoizleti: 5. do 9. sept.** na dunajski velesejem, 6. do 8. septembra v Benetke in Padovo, 17. do 24. septembra v Rim. Prijave: Izletna pisarna Okorn, Ljubljana, hotel Slon, tel. 26-45.

— **Vreme.** Vremenska napoved pravi, da bo lepo in stalno vreme. Najvišja temperatura je bila v Splitu 31, v Skoplju in Beogradu 25, v Zagrebu 24, v Ljubljani 22.2 in v Mariboru 20. Davi je kazal barometer v Ljubljani 769.50 mm, temperatura je pa bila 9.4.

— **Smrtna nesreča v kamnolomu.** V Gračanih se je pripetila včeraj v kamnolomu smrtna nesreča. Prezgodaj je eksplodirala mina in smrtno se je ponesrečil delavec Gjuro Tolković, njegovega brata Stjepana je pa kamenje težko ranilo, da so ga morali prepeljati na zagrebško kliniko.

— **Požar v okolici Kamnika.** V bližini Kamnika je nastal ponoči večji požar, katerega odsvit so opazili tudi v Ljubljani. Kje in kaj je gorelo še nismo mogli ugotoviti. Gorelo je skoraj vso uro.

— **Tatvina v Stožicah.** Pred dnevi je bil izvršen v gostilno Franca Zaletila v Stožicah drzen vlom. Vlomilec je zlezel v lokal skozi okno ter odnesel iz gostilne večjo množino cigaret ter poln nahrbtnik jedače in pijače. Škoda znaša blizu 1000 Din.

— **Okradena služkinja.** Služkinji Frančiški Florijan v Zagrebu je tat v sredo ukradel 5600 Din. To je bilo vse, kar je Florijanova prihranila od svojega skromnega zaslužka skozi več let.

— **Zaradi zemlje mu je odsekal glavo.** V vasi Orahovici blizu Sarajeva sta se spopadla v sredo kmeta Savan Sulič in Mustafa Rebić. Sulič je pograbil med prepirom sekiro in udaril Nedića tako močno po vratu, da mu je odsekal glavo. Z okrvavljeno sekiro je odšel potem na orožniško postajo in povedal, kaj je storil.

— **Tele z dvema glavama in šestimi nogami.** Mesar Petar Hustnjak v Koprivnici je moral zaklati kravo, ker se ni mogla otetiti. Iz nje je potegnil telička z dvema glavama, šestimi nogami in dvema repoma. Krava je bila stara 8 let in se je otelila že štirikrat, imela je pa po dva telička naenkrat.

Iz Ljubljane

—lj **Zaradi višine hotela se ne morejo sporazumeti.** Hotel Metropol nasproti kolodvora so letos povečali s prizidkom ob palači Grafiki. Prizidek je 4. nadstropje visok kakor pred leti sezidano hotelsko poslopje, a je približno za nadstropje nižji od poslopja Grafike. Mestni gradbeni urad ne dovoli, da bi nazidali še eno nadstropje, da bi bil hotel 5 nadstropij visok, pač pa nasvetuje na prizidku arhitektonski zaključek, nekakšno krono, menda podobno zaključku nebotičnika. Temu se upira stavbni gospodar. Ker še vedno ni odločitve, so dela precej zastala. Podjetje zaposluje le okrog 20 delavcev, dočim bi sicer bilo zaposlenih približno 50 delavcev.

—lj **Posipanje ulic.** V zadnjem času so pričeli posipati nekatere ulice v mestu s posebnim trdim peskom ali drobljenim kamenjem. Tako so te dni posuli Erjavčevo cesto, ki je bila šele lani zvaljana in zravnana pa je postala, ker je zelo prometna, že spet vegasta. Izravnali so tudi cestišče pred dramskim gledališčem. S trdim zelenim peskom so posuli tudi posamezna mesta na Viškem trgu. Še bolj potreben posipanja bo poseben Pogačarjev trg pred nastopom zime.

—lj **Lepi pot, ki vodi na Mirje s Tržaške ceste,** prav gotovo ne zasluži svojega imena. Tako v začetku je ulica zelo ozka, ker je služila nekoč samo za prehod do dveh hiš, saj so se takoj za temi že razprostirali travniki, o katerih skoraj niso računali, da bodo kdaj zazidani. Po vojni pa se je vsa okolica tam naenkrat izpremenila in je bil Lepi pot podaljšan prav do Gradaščice pred Kolezijo. Ob ulici so zrasle iz tal lepe vile, vendar je ostala ulica, dasi razširjena, še vedno zanemarjena. Ob straneh raste trava, ob dežju se pa, ker jarki niso izstrebljeni, preliva po poti blato. Vobče so ulice na Mirju še vedno precej zanemarjene.

KINO UNION, tel. 22-21

Danes poslednjič ob 16., 19.15 in 21.15

TAJINSTVENI POTNIK

Film neobičajne napetosti in senzacijonalne vsebine! Kot dodatek dva zvočna tednika (FOX in UFA) ter poseben, 600 metrov dolg film

o berlinski olimpiadi

Jutri premiera velikega filma

Hrepenim za Teboj!

Louis Graveur, Camila Horn, Theo Lingen in Adele Sandrock.

—lj **»Selitev« v Vajenskem domu.** Včeraj zjutraj sta se ustavila v Lipičevi ulici pred Vajenskim domom Obrtniškega društva dva velika tovorna avtomobila s tremi eksekutorji, stražniki in nosači ter zastopnikom katoliškega društva »Dobrodelnost«, ki ima v Kersnikovi ulici svoj Vajenski dom. Eksekutorji so izročili upravitelju doma odlok, da mora Vajenski dom nemudoma izročiti večino inventarja. Zaman je bila prošnja, naj malo počakajo, da obvesti upravitelj predsednika kuratorija g. Josipa Rebeka. Uradni organi so odšli v sobe in delavci so jeli razdirati postelje ter nositi opremo na avtomobila, ki sta jo odpeljala v Kersnikovo ulico. Vajenski dom obrtniškega društva pa kljub tej »selitvi« še posluje.

—lj **Film »Vihar nad Afriko« v kinu Moste.** Kino Moste je imel danes na sporedu Kiepurin film »Daj mi to noč«, ki ga je pa cenzurna oblast za vso dravsko banovino prepovedala. Zato je bilo treba spremeniti program in uprava kina je pripravila občinstvu drugo prijetno presenečenje s senzacionalnim filmom »Vihar nad Afriko«. Ta film močno spominja na slavno delo filmske umetnosti »Bengalij« in bo gotovo tudi v kinu Moste vzbudilo veliko pozornost, kakor jo je povsod, kjer je prišlo na spored.

—lj **Otroci se vrnejo s počitnic.** Mestno poglavarstvo obvešča starše, da se vrnejo otroci iz počitniške kolonije iz Sv. Jakova-Šiljevica danes 28. avgusta z večernim vlakom, ki prihaja v Ljubljano ob 20.30. Otroci iz okolice Galjevice in Dolenjske ceste izstopijo na dolenjskem kolodvoru, vsi ostali pa na glavnem kolodvoru.

—lj **Železo ga je udarilo.** Delavca Ivana Škerlja, zaposlenega v skladišču Verovškove trgovine na Tyrševi cesti, je udaril po glavi kos železa in mu prebil čelo. Zaradi poškodb so morali Škerlja prepeljati v bolnico. Tja so prepeljali dopoldne tudi delavčevo ženo Ivanko B., ki je doma v Rožni dolini padla po stopnicah in si zlomila nogo.

—lj **Na I. drž. mešani meščanski šoli J. Jurčiča v Ljubljani** (prej Vič) se bo vršilo v smislu konferenčnega sklepa vpisovanje učencev (nk) v I. razred le dne 1. septembra v ostale razrede pa dne 2. in 3. septembra. Radi pomanjkanja učnih sob se bo sprejelo v I. razred le omejeno število učencev (nk).

u— **Stanovanjski urad ljubljanskega velesejma** opozarja in vljudno naproša vse, ki bi mogli za čas velesejma, to je v dneh od 31. avgusta do 13. septembra ali tudi samo za nekaj večerov dati proti plačilu na razpolago prenočišča, da javijo takoj svoj naslov mestnemu odpravništvu, Mestni trg 27-III. soba št. 50, ali pa ravnateljstvu velesejma. Od 31. t. m. naprej posluje stanovanjski urad na glavnem kolodvoru v sobi zraven pomožne zunanje železniške blagajne pri trafiki ob Masarykovi cesti, tel. 2720. V nedeljo 30. t. m. se tudi sprejemajo naslovi stanovanj v mestnem odpravništvu od 9. do 12. ure.

—lj **Vpisovanje v enoletno trgovsko šolo** znani »Christofov učni zavod«, Ljubljana, Domobranska 15, dnevno v pisarni (tudi pismeno). Zahtevajte nove brezplačne prospekte.

u— **Slogina glasbena šola.** Vpisovanje bo od 1. do 7. septembra v šolski pisarni v Ljubljanskem dvoru, Pražakova ulica. Pričetek pouka bo v četrtek 10. septembra.

Z Jesenic

— **Sokolsko društvo Jesenice** priredi v nedeljo 13. septembra veliko javno tombolo. Med dobitki so živila, obleke, perilo, blago i. t. d. torej stvari, ki jih vsak potrebuje. Glavni dobitki so: Din 4000.-, pogrezljiv šivalni stroj, moško kolo, zaboj sladkorja, vreča moke, bala finega štifona, jedilni servis i. t. d.

— **Letoviščarji se vračajo.** Skozi naše mesto vozi dnevno nešteto avtomobilov vseh znamk, tipov in držav. Med elegantnimi limuzinami in taksiji pa brne ogromni odprti ali zaprti autobusi proti Kranjski gori in državni meji ali obratno proti Bledu in Ljubljani. Pa tudi vlaki so dobro zasedeni z domačimi in tujimi letoviščarji, ki so preživeli lepe dneve v naših dolinskih in planinskih letoviščih. Sezona je bila letos zadovoljiva in je marsikateremu prinesla lepe denarce za čez zimo in za nove investicije.

Iz Celja

—c **Usoden incident v Westnovi tovarni.** V znani tovarni A. Westen d. d. v Gaberju je prišlo v sredo pri delu do incidenta med nekim mojstrom in neko delavko. Ko je omenjeni mojster hotel v četrtek zjutraj v obrat na delo, so ga delavke napadle in so ga odstranile iz objekta, v katerem je bil zaposlen. Ko je vodstvo podjetja to izvedelo, je dalo takoj ustaviti ves obrat in je odpovedalo vsemu delavstvu za 14 dni. Večina delavstva je odšla domov, nekateri pa so ostali v tovarni. V četrtek proti večeru je bil v pisarni predstojnika mestne policije informativni sestanek zastopnikov podjetja in delavskih zaupnikov. Danes dopoldne so se pričela v istem prostoru pogajanja med zastopniki podjetja in delavstva.

—c **Sokolsko društvo** v Celju proslavi rojstni dan Nj. Vel. kralja Petra II. na slavnostni seji, ki bo v soboto 5. septembra ob 20.30 v telovadnici mestne narodne šole. Na sporedu bodo deklamacije in govor. K proslavi so vabljeni predstavniki oblastev, korporacij in društev ter sokolsko članstvo in mladina.

—c **Gasilska vaja.** Prostovoljna gasilska četa v Celju bo priredila v nedeljo 30. avgusta med 7. in 8. gasilsko vajo. Gasilci bodo alarmirani s streli z Miklavškega griba.

—c **Neznan vlomilec je ponoči izpraznil trafiko.** V noči od srede na četrtek je neznan storilec vlomil v trafiko ge. Ane Makove pri železniškem prelazu na Mariborski cesti ter odnesel vso zalogo tobačnih izdelkov in nekaj sadja v vrednosti 3050 Din.

—c **Celjski nogomet.** V nedeljo 30. t. m. ob 16.30 se bo pričela na igrišču pri »Skalni kleti« zanimiva prijateljska tekma med ŽSK Hermesom iz Ljubljane in celjskimi Atletiki.

—c **Dve nesreči.** V torek ob 14.30 je padel 31letni rudar Alojz Veligovšek s Kuretnega pri Laškem pri delu v rudniku Huda jami na tračnico in si zlomil desno roko v podlaktu. Istega dne je neki kolesar na cesti pri Vranskem trčil v 33letnega brezposelnega delavca Mihaela Kolarja iz Celja in ga podrl na tla. Kolar je dobil hude poškodbe na glavi. Ponesrečenca se zdravita v celjski bolnici.

Iz Maribora

— **Predavanje o berlinski olimpiadi.** V ponedeljek bo v dvorani Narodnega doma ob 20. uri predavanje o XI. olimpijskih igrah v Berlinu. O številnih zanimivostih bo govoril naš olimpijski sokolski zmagovalec br. Leon Štukelj.

— **Zopet občinska seja.** Prve dni septembra bo v mestni posvetovalnici XI. redna seja mariborskega mestnega sveta. Razpravljali bodo o regulaciji Kopališke ulice v zvezi s preureditvijo Tattenbachove ulice, o kanalizaciji Kacijanerjeve ulice, oddaje prostorov v Delavskem azilu, o spremembi pravilnika mestne oskrbnišnice in še drugih komunalnih vprašanjih.

— **Odlični gostje v Mariboru.** Včeraj so se pri »Orlu« ustavili generalni guverner francoske Indokine Baudoin, S. A. R. princ Sisowath iz Kambodže, nadomestni upravitelj republike Prevoste, podprefekt Picot, dr. De Lara, policijski komisar iz Nice Hennet s soprogo in podpredsednik francoskega avtomobilskega kluba Bonneville s soprogo.

— **Z Grossglocknerja** so se snoči v odličnem razpoloženju vrnili v Maribor udeleženci drugega Putnikovega kompenzacijskega izleta na Grossglockner, Salzburg in Salzkammergut. Vsi brez izjeme so bili nadvse zadovoljni in navdušeni nad lepotami, ki so se jih navžili tekom izletnih dni. Tretji in zadnji letošnji Putnikov izlet na Grossglockner se vrši od 30. avgusta do 2. septembra. Cena 380 Din. Poluje se s skupnim potnim listom. Takojšnje prijave pri Putniku Maribor.

— **Smrtni padec po stopnicah.** Včeraj je v mariborski bolnici v silnih mukah izdihnil 84letni tesar Ivan Lakšič iz Ptuja, ki je tako nesrečno padel po stopnicah, da je zadobil smrtne notranje poškodbe.

— **Arnuš izročen sodišču.** Zloglasnega vlomilca Franca Arnuša, ki je dolgo strašil po mariborskih stanovanjih, je policija včeraj izročila sodišču!

— **»Čudežni zdravnik« vlomilec.** Veliko presenečenje je vzbudila včerajšnja aretacija popularnega »čudežnega zdravnika Franca Berdela, ki je bil zanimiva pojava mariborskih ulic. Pozno ponoči ga je stražnik zalotili s suknjo in velikim svežnjem pod roko, kar se mu je zdelo sumljivo. Stražnik je Berdela aretiral in odvedel na policijo, kjer so ugotovili, da je vlomil v avtomobil egiptovskega trgovca Edmonda Lövyja, ki je stal pred hotelom »Orel«. Berdela so izročili sodišču in ga za vedno izgnali iz Maribora.

— **Izropana trgovina.** V noči na četrtek so neznani storilci vlomili v trgovino Ivana Šefa v Št. Ilju in jo docela izpraznili. Vlomilci so odnesli za preko 20.000 dinarjev raznega blaga. Sled za njimi je vodila preko meje v Avstrijo.

Radioprogram

Sobota, 29. avgusta

12: Druga za drugo se plošče vrtijo, z njih pa napevi veseli donijo. — 12.45: Poročila, vremenska napoved. — 13: Napoved časa, spored, obvestila. — 13.15: Druga za drugo se plošče vrtijo, z njih pa napevi veseli donijo. — 14: Vreme, borzni tečaji. — 18: Za delopust (radijski orkester) — 18.40: Potopisno predavanje: Borba za vrhunec sveta (dr. Valter Bohinec). — 19: Napoved časa, vremena, poročila, spored, obvestila. — 19.30: Nac. ura: Indijske vode in naša narodna poezija (Pavle Jevtič) prenos iz Bgd. — 19.50: Koračnice (plošče). — 20.10: O zunanji politiki (dr Alojzij Kuhar). — 20.30: Olimpiada 1936 ali bogovi se zabavajo in na zemljane gledajo (pester večer s sodelovanjem pevcev, godcev in članov rad. igr. druž. Besedilo Ivan Rob in Marjan Mehle). — 22: Napoved časa, vremenska napoved, poročila, spored. — 22.20: Lahka glasba (radijski orkester).

Iz Kranja

— **Kranjski akademiki,** včlanjeni v JAD, ki so doslej imeli svoj lokal na »Stari pošti« so se preselili v hotel »Jelen«. Na »Stari pošti« so bili v zimskem času radi prireditev moteni v svojem delu. Tudi Ljudska univerza, katero so akademiki lani organizirali in ustanovili, kmalu prične s predavanji.

MALI OGLASI

beseda 0.50 para, davek Din 3.— beseda 1 Din, davek 3 Din preklic

Za pismene odgovore glede malih oglasov je treba priložiti znamko — Popustov za male oglase ne priznamo

RAZNO

Beseda 50 par, davek 3.- Din
Najmanjši znesek 8 Din

ZA ŠOLARJE

vse vrste obleke, pumparce, perilo itd. v največji izbiri si nabavite poceni pri Preskerju, Sv. Petra cesta 14. 6. R.

MALINOVEC

pristen, naraven, s čistim sladkorjem vkuhan — se dobi na malo in veliko v lekarni dr. G. Piccoli, Ljubljana, nasproti »Nebotičnika«.

KLIŠEJE
UMETNA
JUGOGRAFIKA
SV. PETRA NASIP 23

PRODAM

Beseda 50 par, davek 3.- Din
Najmanjši znesek 8 Din

ČEBULO, ČESENJ, KROMPIR in druge pridelke razpošilja promptno Viktor Baraga, Ptuj, predal 2. 2261

LEP SALON

Jedilnico s tapec stoli in serker, bardžere, spalnico, več visokih omar, pregrinjala za postelje in mizo, prevleke za radiatorje, orig. oljnate slike, vaze, damsko sedlo in avto »Adler« štirisedežno limuzino prodam. Vsak dan od 10. do pol 12. in od 3. do 7. Tržaška c. 4-a, vila »Nastac, Golob. 2265

POUK

Beseda 50 par davek 3.- Din
Najmanjši znesek 8 Din

GOSLI POUČUJEM, grem tudi na dom. Horvat, Poljanska cesta 69. 2263

Glavno zastopstvo vodilne nemške radiotvornice,

ki je tudi pri slovenskih strankah dobro vpeljana in uživa najboljši sloves, išče spretne

krajevne zastopnike in akviziterje,

ki lahko dokažejo v tej stroki velike uspehe pri prodaji in ki imajo po možnosti tudi za prodajo potrebno tehnično znanje.

Ponudbe s curriculum vitae pod „Seriös 10/A-20" na upravo „SLOVENSKEGA NARODA".

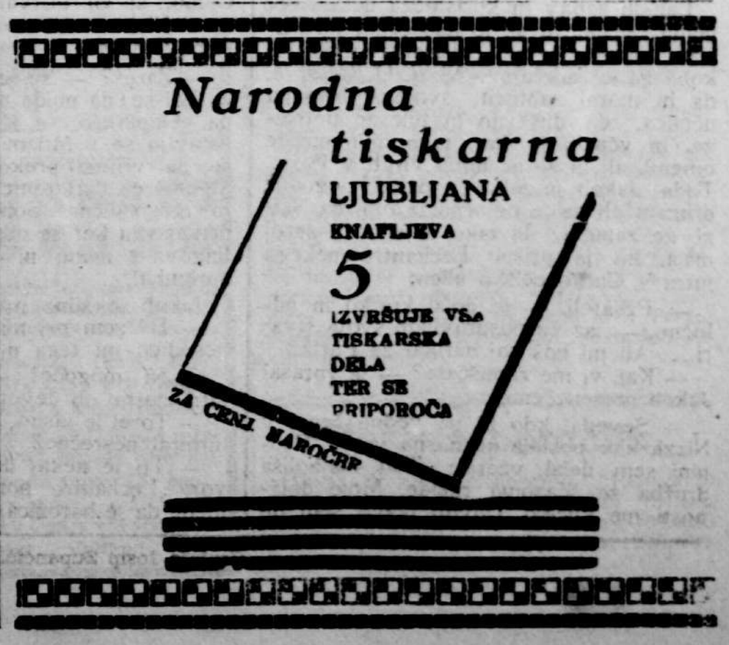

30 letnica planinske postojanke

V nedeljo proslavi SPD jubilej koče na Kamniškem sedlu

Ljubljana, 28. avgusta.

Doba pred 30 leti spada že za preteklo in ne le za polpreteklo v našem planinstvu. Tedaj planinstvo še ni bilo pravi pokret kakor je dandanes in njegovi pripadniki so bili idealisti, ki so še v pravem pomenu besede utirali pota na naše lepe planine, odkrivali planinske lepote ter sodelovali pri ustanavljanju planinskih postojank. To je bila še doba pionirstva in dandanes ne znamo več dovolj in pravilno ceniti dela planinskih pionirjev. Pomisliti je treba, da je tedaj pomenilo delo v naših planinah, zlasti zidanje planinskih postojank, mnogo več kakor zgolj delo za planine; to je bilo delo za slovenske planine, ko se je slovenstvo v vseh panogah javnega življenja več ali manj odkrito bojevalo z nemštvom ter nemško nadvlado. In v tej dobi je bila sezidana koča na Kamniškem sedlu. V nedeljo obhaja SPD 30-letnico otvoritve te koče.

Kočo je sezidala kamniška podružnica SPD, ki ji je predsedoval notar E. Orožen. Načrte je izdelal ing. J. Foester in l. 1905 so začeli zidati. Koča je bila dozidana že istega leta, toda otvoritev je bila šele prihodnje leto 12. avgusta, ker niso imeli za njo prej opreme. Tedaj tudi še ni bilo vodnjaka. Pomen otvoritve koče na Kamniškem sedlu je bil še tem večji, ker dotlej še ni bilo posebno razvito planinstvo v Savinjskih planinah in ker še ni bilo zveze med Okrešljem in Kamniškim sedlom. Največ zaslug za planinstvo v Kamniških planinah si je tedaj pridobil prof. Frischauf, ki je spisal tudi brošuro, kjer opisuje pot na Kamniško sedlo. Kako velik praznik je bila otvoritev koče, nam dokazuje že lepa udeležba in sicer je prisostvovalo 260 planincev, kar je mnogo, če pomislimo, da tedaj planinstvo ni bilo še v tako mogočnem razmahu kakor je dandanes. Naše najstarejše pevsko društvo, kamniška »Lira«, je sodelovalo pri otvoritvi, kar je pač dalo še močnejši povdarek otvoritvi nove slovenske planinske postojanke. Koča na Kamniškem sedlu je bila otvorjena kot 18. izmed planinskih postojank SPD. Zamisel, da bi zgradili kočo na Kamniškem sedlu, je vzniknila že l. 1901, na očnem zboru kamniške podružnice SPD l. 1902 so pa sklenili, da začno zidati. Temeljni kamen so položili že l. 1904 24. julija.

Stroške za opremo je prevzelo osrednje društvo. Izkazale so se mnoge ljubljanske tvrdke in posamezniki, ki so gmotno podprli društvo, da je opremilo kočo. Kmalu so zgradili tudi vodnjak. Pozimi l. 1909 je koča zelo trpela zaradi močnega viharja, ki je potrgal pločevinasto streho. Osrednje društvo je krilo stroške za popravilo strehe. Tedaj so kočo prekrili s škodljami, ki so trpežnejše od pločevine. L. 1909 je osrednje društvo prevzelo oskrbovanje koče. Poznejša leta je bila koča tudi adaptirana ter temeljito popravljena. Osrednje društvo je investiralo v kočo že nad 150.000 Din.

Letos je Slovensko planinsko društvo praznovalo že več lepih praznikov ki so dokaz njegovih velikih uspehov in življenjske moči, a jubilejni praznik koče na Kamniškem sedlu bo med najprisrčnejšimi.

V mrežah sleparjev

Stroga kazen za majhen greh — Zanimiva izjava izvedenca

Ljubljana, 28. avgusta.

Treba je, da opozorimo tudi na sleparje, ki iščejo svoje žrtve s pomočjo oglasov v časopisih. Pod pretvezo, da je potrebna kavcija in jamstvo, lovi ta sorta goljufov žrtve v svoje mreže, med katerimi so ponavadi ženske.

Krojač Bajde Josip je na ta način prevaril dve ženski. Neka Kržišnik Jožefa mu je dala 1200 Din, neka Jerina Marija pa 4000 Din ter dva kosa blaga. To je krojač tudi dejansko napadel, ko ga je pozvala na odgovor, in jo lahko poškodoval. Sodišče se je prepričalo, da je krojač izrabil lahkovernost in stisko obeh žensk, in ga je obsodilo na 3 mesece strogega zapora in na 360 Din denarne kazni. Povrniti mora tudi vso škodo.

UTAJA 100.000 DIN.

Veletrgovec Ornig iz Ptuja je ovadil trgovskega zastopnika N. Janka, da mu je poneveril okoli 100.000 Din kot inkasant. Zastopnik je za tvrdko prodajal vino in si je prilastil ves inkasirani denar. Sodnik je obtoženca opozoril, da mu preti huda kazen ter mu svetoval, naj se pred začetkom obravnave poravna na ta ali oni način. Veletrgovec Ornig je bil za poravnavo, če mu da zastopnik primerno garancijo, da bo vso škodo v doglednem času poravnal. Trgovec je pristal na pogoj, da ustavi kazenski pregon proti zastopniku, če mu bo do 10. septembra denar vrnil ali mu dal primerno garancijo, da bo škodo poravnal postopoma. Zastopnik se je trgovcu lepo zahvalil za njegovo velikodušnost, dne 10. septembra bomo pa videli, ali je izpolnil pogoje, sicer se bo namreč obravnava velike utaje vršila.

20.000 DIN ZA LJUBAVNE USLUGE

Pred tedni smo poročali o tožbi nekega uslužbenca ljubljanskega tramvaja, ki je ovadil vdovo Mico K., da ji je posodil 20.000 Din, pa mu denarja noče vrniti. Vdova je namreč trdila, da ji je uslužbenec denar podaril za ljubavne usluge. Po zaslišanju prič se je sodišče prepričalo, da je uslužbenec denar vdovi posodil in ne podaril. Vdova je imela celo prevaren namen, ker je bila v dolgovih in si je hotela na ta način pomagati. Neverjetno je tudi, da bi dal moški v takih okoliščinah, ki so bile v tem primeru, samo za ljubavne usluge 20.000 Din. Vdova je bila obsojena na 2 meseca in 15 dni zapora, toda pogojno za 5 let, 20.000 Din mora pa v 6 mesecih vrniti upniku, ki je denar uslužbencu posodil. Branilec obsojene vdove je prijavil priziv, državni tožilec pa tudi zaradi prenizke kazni.

IZJAVA ZDRAVNIŠKEGA IZVEDENCA

Tudi o »operaciji« v gostilni smo nedavno poročali, ko so sedeli na zatožni klopi neki mehanik, neka ženska, ki prodaja po hišah strupe proti mišim, podganam in ščurkom, in neko dekle, ki je trdilo, da ji je prodajalka v neki gostilni na Viču proti njeni volji odpravila plod z masažo ter da jo je mehanik, ki je bil njen fant, za to najel. Pri drugi obravnavi glede tega je bil zaslišan zdravniški izvedenec dr. Suher. Šlo je za to, ali je mogoče v kratkem času z masažo povzročiti umeten splav. Zdravniški izvedenec je potrdil, da je to mogoče in da spretni maserji v resnici tudi na ta način izvršujejo prepovedane operacije. Branilec prodajalke in branilec obtoženega mehanika sta zahtevala zaslišanje novih prič in zaslišanje ginekologa, češ, da izjava sodnega zdravniškega izvedenca morda v splošnem drži, treba je pa le zaslišati še specialista. Obramba je zopet trdila, da bi se pri nas ne rodil noben otrok več, če bi bile take operacije na tak lahek način mogoče. Razprava je bila zopet preložena.

KEGLJANJE GA JE ZAPELJALO.

Štebe Jožef iz Podboršta je bil obtožen, da je svojemu bratrancu vzel iz zaklenjene omare prvič 100 Din, drugič pa 250 Din. S fanti je namreč rad kegljal. Ko mu je zmanjkalo denarja, je vzel ključ pri sestri, ki ga je hranila, in odprl bratrančev predal ter iz njega vzel 350 Din. V predalu je bilo več denarja, Štebe pa več ni potreboval. Fant je vse priznal in deloma že povrnil škodo, kljub temu je bil obsojen zaradi zločinstva tatvine na 3 mesece in 15 dni strogega zapora, čeprav doslej zaradi tatvine še ni bil kaznovan. Za ponovno izvršeno tatvino v zaprte prostore so namreč določene zelo stroge kazni, in sicer do 10 let robije.

MOJA MAMA SLOVENSKI...

»Vsaj prekmurski kuč bi se lahko navadil!« je rekel sodnik trgovcu D. Mihaelu iz Dolnje Lendave, ki je bil obtožen, da noče izplačati nekega računa, ki ga je sam podpisal. D. je lomil samo za silo slovenščino, zagovarjal se je s pomočjo tolmača po nemško, trdil pa je, da je Madžar, čeprav je bila »njegova mama slovenski in njegov oče slovenski«. On pa — Madžaron.

D. je trdil, da računa ni podpisal. Ker je tudi izvedenec izjavil, da lahko samo sumi, da je podpis njegov, ne more pa tega odločno trditi, je bil »slovenski Madžar« oproščen krivde in kazni.

Junaštvo španskega letalca

Iz Ceute z letalom v Pariz po serum za bolne tovariše

Ko se je veliko trimotorno letalo z rdečimi križi na krilih spustilo na letališču Le Bourget pri Parizu, ni nihče pozdravil do smrti utrujenega letalca, noben reporter ni nameril nanj fotografskega aparata. Samo stražnik je stopil k letalu, da bi si zabeležil običajne podatke. Odkod? — je vprašal pilota. — Iz Ceute, — je odgovoril letalec in odložil temna očala, iz katerih so se prikazale motne, utrujene oči. — Tam je zdaj presneto vroče, a? — je poizvedoval stražnik. Toda odgovora ni bilo več, kajti pilot je hitel na vso moč k uprav nemu poslopju.

Planil je k najbližjemu telefonu in ko je dobil zvezo s Pasteurjevim zavodom, so bruhnile iz njega nervozne besede: »Halo, tu letalec Cepeda. Pošljite takoj nekaj tisoč ampul antitetanovega sera — da — antitenus — v Le Bourget . . . Toda hitro, prosim vas hitro!«

Tako je prispel na letališče španski letalec Cepeda, ki je imel za seboj enega najdrznejših nepretrganih poletov na veliko daljavo. Nihče pa ni vedel za njegovo junaštvo in njegov rekord. V tesni, neudobni restavraciji pariškega letališča je sam pripovedoval o svojem drznem poletu ta čas, ko so polnili rezervoarje njegovega letala z bencinom.

Pekel lazareta v Ceuti

V vročih, zatohlih barakah lazareta v Ceuti je ležalo več sto težko ranjenih upornikov. Bili so izmučeni, bledlo se jim je, kričali so in otepali okrog sebe ali pa ležali apatično na blazinah, polnih mrčesa. Samo antitetanov serum jim je mogel rešiti življenje. Toda bolnica je bila ostala brez zdravil. Tedaj so se zdravniki spomnili na Cepeda, ki je nekoč spremljal polkovnika Ramona Franka na poletu v Južno Ameriko. Napolnili so njegovo posodo z najdragocenejšim, z bencinom za 50urni polet In prosili so ga: »Poleti v Pariz, pripelji nam serum!«

Vladna letala za petami

Ceuta—Pariz je okrog 2000 km dolga zračna proga. Preleteti bi jo mogel v 10 do 11 urah. Toda pot je zahtevala 48 ur. Do Gibraltarja je letel mirno, potem so se pa pojavile na modrikastem obzorju ugašajočega dne tri majhne mušice. Bližale so se letalcu — bila so bojna letala vladne vojske. Skušala so obkoliti Cepedo. Krenil je proti vzhodu, pod seboj je videl migljajoče luči Malage, Almerie, Cartagene. Še vedno je slišal za seboj brnenje motorjev svojih preganjalcev.

Tako je bil Cepeda potisnjen nad morje. Kar je izgubil kopno pod seboj. Dolge ure je letel v nizkih, nepreglednih oblakih. Leteti nazaj v Španijo se ni upal. Lahko bi ga sestrelila sovražna straža na obali.

Brez zemljevida — kompas odpovedal

Še nekaj groznih ur in v jutranji zarji se je prikazala Mallorca. Morda bi se tam mogel spustiti na tla? Otok imajo v rokah maroške čete. Tedaj so pa baš pred njim zabrnela tri vladna letala, poslana, da bi bombardirala Palmo. Cepeda je moral leteti naprej, na tla se ni mogel spustiti.

Brez zemljevida je blodil nad Sredozemskim morjem. Lahko bi letel do Marseillea, toda od te strani mu je grozil nov vihar. Zato je krenil nazaj proti španski obali. Barcelona . . Tudi tam se ni mogel spustiti na tla, da bi dopolnil zalogo benzina, kajti od spodaj so streljali nanj. Kar je počila dovodna cev na enem motorju in to ga je prisililo leteti počasneje. Zopet noč! Blodil je nad Pirineji in zdelo se mu je, da kompas ne deluje več. Šele drugo jutro je spoznal, da je nad Francijo. Zdaj bi se lahko spustil na tla, toda izgubil je že preveč časa. Če ne dobi pravočasno seruma, umro njegovi tovariši v barakah. In Cepeda je vzdržal do Pariza.

Neznani junaški poleti

Leta 1926. je letel pilot argentinske zračne proge »Kondor« preko Chaco de Sao Paulo, da bi dobil tam v posebnem zavodu serum proti kačjemu piku. Leta 1931 je letel angleški pilot Mottstone nad celino do Indije, ker se je samo tam dobil zdravilni serum za Inda, ki je zbolel v Londonu. Istega leta je prinesel letalec Kingston Smith zdravilo v kitajske s kolero okužene kraje, ieto dni pozneje je krenil Francoz Mermoz na obupno pot iz Francije v Južno Ameriko, da bi pripeljal umirajočemu otroku zdravilni serum.

To je nekaj primerov iz zgodovine poletov, ko so letalci tekmovali s smrtjo. Med njimi bo polet pilota Cepede zabeležen kot eden najtežjih in najdrznejših. Španski pilot se je že čez 4 ure vračal iz Pariza proti Maroku. Ni še znano, ali je dosegel svoj cilj.

Julius Tandler umrl

Iz Moskve poročajo, da je umrl tam nenadoma sloviti anatom in organizator prof. dr. Julius Tandler. Pokojni je bil rojen leta 1868. v Jihlavi. Študiral je na Dunaju, kjer je postal leta 1905 profesor anatomije na univerzi. Kmalu je posegel tudi v politično življenje in deloval je kot pristaš socialne demokracije v dunajski občinski upravi. Njegovo delo je bilo zlasti sijajna organizacija mladinske zdravstvene službe. Ustanovil je brezplačne zobne klinike za šolske otroke, ambulatorije, zavetišča za slabolno deco zaposlenih staršev in več podobnih ustanov ter končno vzorno žensko bolnico. Med temi ustanovami je mnogo zelo originalnih, ki pričajo o Tandlerjevi širokopoteznosti. Tako je ustanovil zavod za lečenje raka, zavode za pohabljence in zavod za vzgojo glasbeno nadarjenih otrok.

Najznamenitejša Tandlerjeva ustanova je pa dunajska plavalnica »Gänsehäufel«. Tandler je užival svetovni sloves in od vseh strani je dobival vabila, naj pride organizirat svoje ustanove. Leta 1933 ga je povabila kitajska vlada, da je šel organizirat zdravstveno službo na Kitajsko. Vrnil se je med burnimi februarskimi dogodki, bil je aretiran pa so ga kmalu izpustili. Potem je znova odpotoval na Kitajsko, nedavno pa v Moskvo, kjer mu je bila poverjena organizacija zdravstvene službe. Komaj se je pa lotil te nove naloge, ga je prehitela smrt.

Industrijec berač

Beračenje menda ni samo pri nas dobičkanosno. V Londonu je imelo oni dan sodišče opraviti z ločitvijo zakona, v katerem je mož spretno igral pred svojo ženo vlogo industrija. Hela Seldnova se je omožila v Londonu z dozdevnim industrijalcem in v zakonu je bila v splošnem srečna. Imela sta udoben dom. Dobro sta živela in žena ni bila nikoli radovedna, kako služi njen mož denar. Zadostovalo ji je, da je hodil z doma in ji prinašal dovolj denarja. Nekega dne pa je šla s psičkom v mesto na izprehod. Naenkrat jo je začel psiček vleči k cerkvenim vratom in jel prijazno lajati na berača pred cerkvijo. Ko sta se mu približala, se mu je jel na vse načine dobrikati. Gospe se je zdelo to čudno, ogovorila je berača, toda mož je skrival obraz in ni hotel odgovoriti.

Naenkrat so pa videli mimoidoči čuden prizor. Dama je zgrabila dozdevnega berača za dolgo belo brado, ki ji je ostala v roki. Moj mož! je kriknila in zbežala s psičkom od cerkve. Takoj je zahtevala ločitev zakona po moževi krivdi češ, da se je izdajal za bogatega industrijalca, v resnici je bil pa berač. Sodišče je njeni zahtevi ugodilo in zakon je bil ločen po moževi krivdi, čeprav je mož po pravici ugovarjal, da je bila njegova žena lahko zadovoljna, saj je imela vsega v izobilju.

Počastitev učiteljskega veterana

Ljubljana, 28. avgusta.

Vpokojeno učiteljstvo v Ljubljani je včeraj na prisrčen način proslavilo 90 letnico rojstva svojega tovariša g. Fr. Kavčiča, vpok. šol. upravitelja v D. M. v Polju. Rojen je bil slavijenec v Ledinah nad Idrijo l. 1846. Na prijaznem vrtu g. A. Kuharja se je zbralo okoli 30 učiteljev, uradništvo papirnice v Vevčah ter jubilant s svojimi sorodniki. Fr. Kavčič je služboval v Beli krajini in naposled dolgo vrsto let v D. M. v Polju, kjer po 48 letnem službovanju uživa svoj zasluženi pokoj. Starček je za svoja leta še izredno čil in brez očal čitavno časopisje.

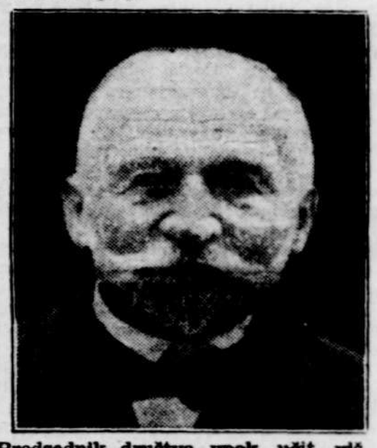

Predsednik društva vpok. učit. viš. šol. nadz. g. Fr. Gabršek mu je v lepem nagovoru čestital k redkemu jubileju. Tajnik društva je opisal njegovo prosvetno in nacionalno delo ter plemenit značaj, ki ni klonil niti v najtežjih časih. Tov. Mihajlo Verbič je nazorno povdaril mladeniško čilost jubilanta, tovariš Iv. Malnarič ga je v duhovitem nagovoru pozdravil v imenu Belokranjcev. Tovariša J. Furlan in Zupančič sta mu čestitala kot njegova ožja sorojaka Idrijčana. Tudi domači Sokol se mu je poklonil kot svojemu najstarejšemu članu. Po prečitanju brzojavk in pismenih čestitk so učitelji zapeli nekaj narodnih pesnitev ter se poslovili od jubilanta z obljubo, da ga bodo vsako leto obiskali. Slavljenec se je globoko ginjen zahvaljeval za prijetne urice, ki jih je preživel med svojimi tovariši.

PRAVA VREDNOST MOŽA

Župnik tolaži objokano vdovo: Da, gospa, pravo vrednost človeka spoznamo šele ko ga izgubimo.

— Ne, gospod župnik, — odgovori vdova, — prave vrednosti rajnkega nisem spoznala, ker ni bil zavarovan.

André Theuriet: 74

Nevarna lepotica

Roman

Lahkih zabav in koristnega dela vajenemu Lechautru se je jelo tožiti po Parizu. Samo njegovo prijatelistvo do Jakoba ga je zadržalo v Nizzi. Očital si je, da bi moral zapustiti svojega bivšega učenca, zdaj duševno in telesno potrtega, in včasih je kar tako mimogrede omenil, ali bi se ne hotel vrniti v Pariz. Toda Jakob je takoj napeljal pogovor drugam ali pa je odločno izjavil, da Nizze ne zapusti. In tako je bilo že sredi maja, ko je prišel Lechautre nekega jutra v Carabacelsko ulico.

— Prijatelj, — je dejal kratko in odločno, — jaz že pospravljam svoje stvari... Ali mi boš kaj naročil za Pariz?

— Kaj, vi me zapuščate? — je vprašal Jakob presenečeno.

— Seveda, kdo bi pa vedno čepel v Nizzi, kjer postaja neznosno vroče. Peppini sem dejal včeraj: Tudi najboljša družba se ščasoma razide. Moje dolžnosti me kličejo. Dovolj dolgo sem bil potrpežljiv in če bi še ostal tu pri tebi, bi utegnil zamuditi umetnostno razstavo. Sicer pa nima pomena ostati tu, ker tudi ti odpotuješ.

— Jaz da odpotujem? - je vzkliknil Jakob osuplo. — Kje si pa to slišal?

— Kje? Pri kneginji Kolonbini snoči. Kaj se ne udeležiš izleta na Lago di Como, ki ga priredi knez Gregorijev?

— Nimam niti pojma o tem, kar mi pripovedujete.

— Zares? — se je začudil Lechautre. — Zdi se, da pojde na izlet sama gospoda. Odpeljejo se z jahto do Genove, ustavijo se v Milanu in Bellagiu, potem se pa vrnejo preko Lugana in Lago Maggiore... Baronica Pepper, Jacobsen, in gospodična Sonja že pripravljajo prtljago in ker se odpelje baronica Lieblingova z njimi, ni dvoma, da jo boš spremljal.

Jakob je silno prebledel.

— Bil sem pri nji včeraj... in niti z besedico mi tega ni omenila.

— Ni mogoče! — Odpeljejo se že jutri zjutraj ob devetih.

— Torej je jasno, da me vara. - je zamrmral nesrečnež.

— To je nekaj drugega, — je odgovoril Lechautre pomilovalno. — Verjamem, da je baronica Lieblingova zmožna take podle nezvestobe. In da ti odkrito povem, fant, ko sem slišal včeraj govoriti to lepo damo o potovanju, sem takoj zaslutil, da gre za zvijačo, da tu nekaj ni v redu. Zato sem te hotel opozoriti, da bi se ti ta tvoja Dunajčanka ne rogala.

— Oh! Saj ona ne odpotuje, zadržim jo, — je zamrmral Jakob.

— To se lahko reče... Če jo hoče popihati, stavim glavo, da ji tega ne boš zabranil. Saj imaš dovolj drugih skrbi. Spametuj se, izrabi ugodno priliko in prekini stike z njo, dokler še ni prepozno.

— Dragi Lechautre, — je dejal Jakob in mu stisnil roko, prisezite mi, da vam ne gre za to, da bi me nahujskali proti nji... Ali veste točno, da se pripravlja odpotovati z njimi?

— Bog mi je priča, da govorim resnico. Če dvomiš, pojdi k Manii in vprašaj jo kar naravnost, pa še boš prepričal o resničnosti mojih besed.

— Tako je, k nji pojdem.

- Počakaj!... Zgodaj je še, ne sprejela bi te. Pojdi z menoj zajtrkovat, pozneje se boš pa lahko oglasil pri nji. S eboj pojdem, ker se moram itak posloviti od nje, pa bova takoj vedela pri čem sva.

Potegnil je Jakoba za seboj. Jakob se je dal voditi kakor otrok. Srd in žalost sta ga bila strla. Sedel je pri zajtrku, toda jesti ni mogel. Ob določeni uri sta se odpeljala z Lechautrom v ulico la Paix. Lechautre je moral pomagati Jakobu v kočijo, tako je bil že oslabel.

— No, — mu je prigovarjal, — bodi mož. Pokaži tei visoki dami, da se ne sme igrati s takim umetnikom kakor si ti. Povej ji, kar ji gre, nič ne prikrivaj, da je med vama vse končano. Najprej pojdem k nji sam, meni zaupa in sprejela me bo... ko bo pot uglajena, ti dam znamenje.

In res je Lechautre sam odšel po stopnicah, Jakob se je pa skril na dvorišču za grmom. Lakaj je odnesel Lechautrovo vizitko baronici in kakor je slikar pričakoval, ga je takoj sprejela. Ko je pa stopil lakaj na dvorišče, je opazil drugega gosta in takoj spoznal svojo napako. Toda zdelo se mu je, da ne sme zapreti vrat znanemu gostu in tako je odvedel oba umetnika v salon, kjer je bila baronica Lieblingova sama.

Mrkega, izmučenega obraza je stopal Jakob počasi naprej in oči so se mu divji iskrile. Mania je takoj uganila, da je najbrž zvedel za njen nameravani odhod in sklenila je junaško sprejeti prvi napad.

—Ali je res, da odpotujete jutri s knezom Gregorijevim? — je vprašal Jakob in stopil naravnost pred njo.

— Najprej morate vedeti, — je odgovorila mirno, — da se ne odpeljem sama s knezom. On nam samo posodi svojo jahto do Genove in spremi nas na Lago di Como. Na tem ni nič posebnega. Ta izlet imamo že davno dogovorjen z Jacobsenom in baronico Pepperjevo.

— Kako to, da mi tega niste niti z besedico omenili?

— Kaj morem za to? — je skomignila z rameni. - Izlet so pripravili drugi in tudi pri izbiri povabljenih udeležencev nisem odločala. Sicer se pa še lahko popravi pozabljeno in če želite, se obrnem na te gospode.

— Saj dobro veste, da bi takega vabila ne sprejel.

— To je vaša stvar gospod, in jaz nočem delati nasilja nad vašo vestjo, niti izpremeniti svojih sklepov... Odpeljem se s svojimi prijatelji.

— Mania! — je vzkliknil najprej proseče, potem pa vedno bolj ukazujoče. — Vi tega ne storite... Ubogali me boste in ne odpotujete...

— Kdo bi mi pa mogel to zabraniti? — ga je zavrnila samozavestno.

— Jaz!... Jaz, ki vas ljubim, ki sem vse žrtvoval za vas in ki imam pravico zahtevati od vas, da se tudi vi zavoljo mene odrečete svojim zabavam.

Urejuje Josip Zupančič. — Za »Narodno tiskarno« Fran Jeseršek. — Za upravo in inseratni del lista Oton Christof. — Vsi v Ljubljani.